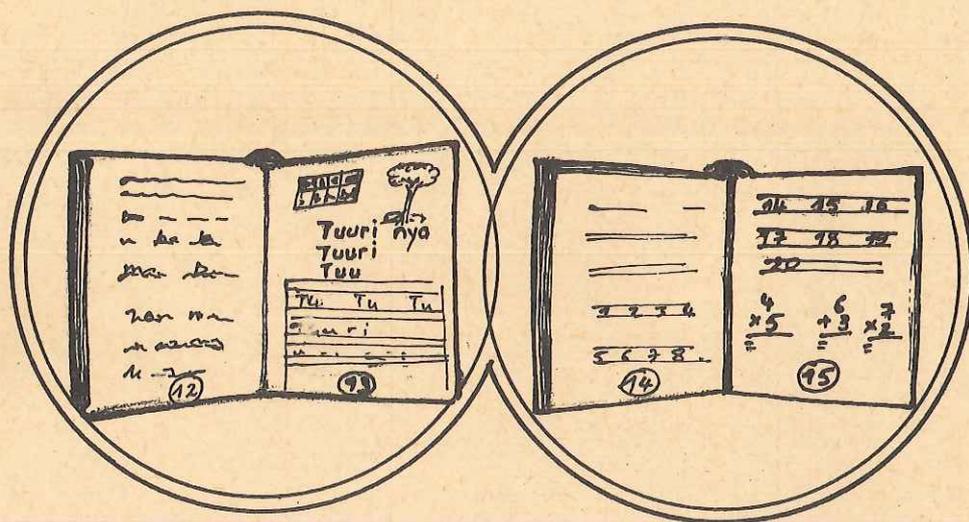

archives -

NIZEER LAABU
CAWANDIYAN MINISTEERO
ALBEEREY CAWANDIYAN
NDA I BOŊ - FEERA SARUUSO

Cawo nda hantumo nda Laasaabo

Caw gande hinkanta : CAWKA TIRA

PORZEY RA ALBEEREY CAWANDIYAN

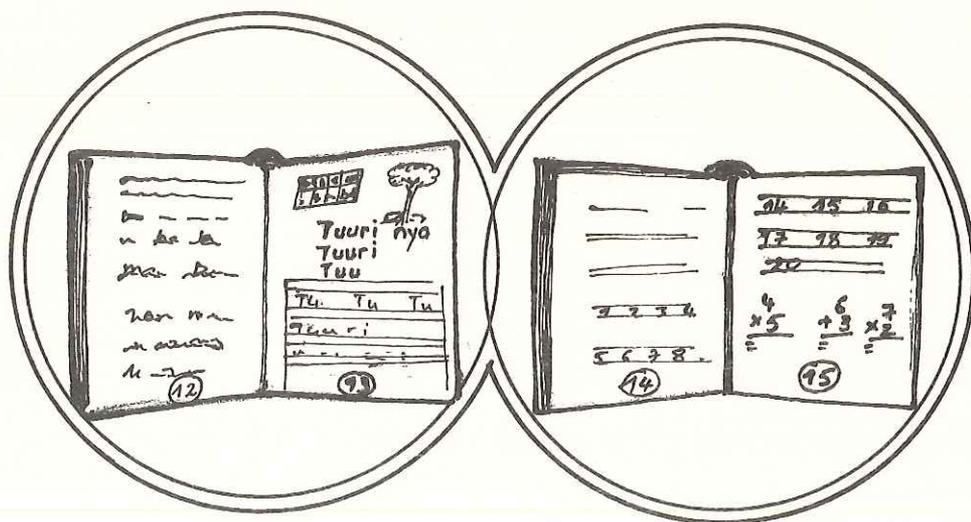
BOŊ BAYRAY CEECIYAN

44-0079

NIZEER LAABU
CAWANDIYAŊ MINISTEERO
ALBEEREY CAWANDIYAŊO
NDA I BOŊ - FEERA SARUUSO

Cawo nda hantumo nda Laasaabo

Caw gande hinkanta : CAWKA TIRA

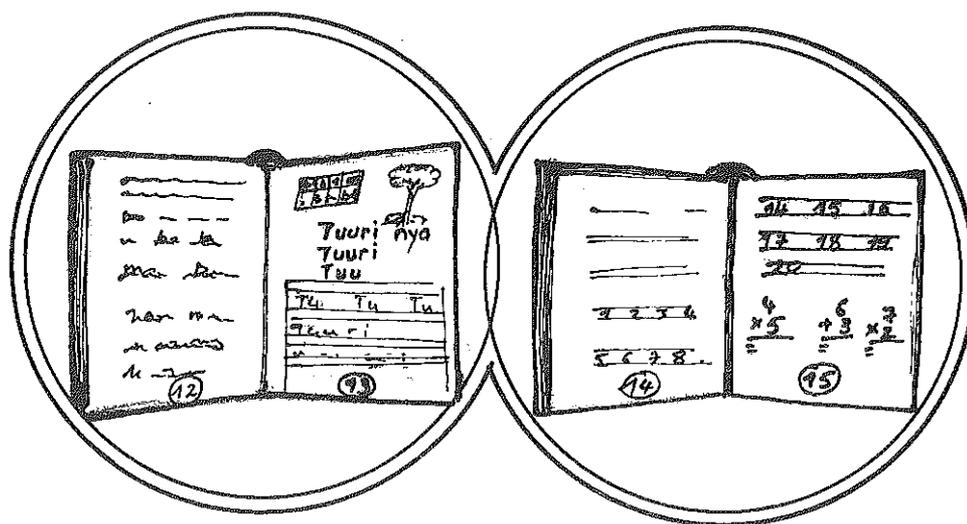
PORZEY RA ALBEEREY CAWANDIYAŊ

BOŊ BAYRAY CEECIYAŊ

NIZEER LAABU
CAWANDIYAN MINISTEERO
ALBEEREY CAWANDIYAN
NDA I BON - FEERA SARUUSO

Cawo nda hantumo nda Laasaabo

Caw gande hinkanta : CAWKA TIRA

PORZEY RA ALBEEREY CAWANDIYAN

BON BAYRAY CEECIYAN

Cawey boŕey silla

<u>Boŕey</u>	<u>Fitey</u>
Fahamandiyad.....	2
Kabuyad lambey.....	3
Tontonyad nda zabuyad kaŕ sinda gisiyad.....	6
Muzungu Alhaaley nda Mafaarey.....	8
Kabilizey labu-cara	9
Cabeko jaŕay.....	II
Labuyad kaŕ sinda gisiyad.....	I4
Zanka, arzaka no kaŕ kala haggoyyad hanno.....	I5
Fayyad kaŕ sinda cindi.....	I8
Tontonyad nda zabuyad kaŕ gonda gisiyad.....	I9
ŦWaari dumi-dumi.....	2I
Labuyad kaŕ gonda gisiyad.....	22
Jaŕ ga bayray.....	24
Fayyad kaŕ gonda cindi.....	27
Kuyadey neesijey meetar, Kilomeetar.....	28
Gande (batame gande).....	29
Hako si daray.....	30
Toonandey neesijey.....	33
Tinayey neesijey.....	34
Hari nda haw.....	35
Iri ma haŕ hari hanno.....	37

FAHAMANDIYAO

Tiro wo i mana a te kala arao ka ti cawo gande hinkanta cawkey se, ka ya du fahamay cawo nda hantumo nda laasaabo bo za cawya gande sintina.

Tiro wo no ga dake cawya nda hantumya nda laasaabu ya tirey ga, ka i te cawya gande sintina waate. Tira follo no ka ra i ga cawandiyao kulu te. I mana a te kala dursu ga ka dursu sijiro ra, amna manti cawya ga ka cawya.

Tiro wo ga fay nda cawya gande sintina woney, a ^{ga}ti a sijiro do hare ^{wala} / hayey ka i da a ra ga. Arao ga bay cawya gande sintina cawya nda hantumya tira ra, i mana da day kala abajada nda arfuya nda ma gure-gure ya. Cawya gande hinkanta cawya nda hantumya tira ra mo, i mana da kala surra ya ka arao ga caw ga kakaw i bo, ga du f ga faham i se. Ngey mo no ga na arao ma du ga arao bayray guusandi cawya nda hantumo do haray.

Arao ga bay ka zarma ciine cawizey nda arfey bay ya nda hantum ya do hinne si na arao ma waani cawya nda a hantumo go nda.

Laasaabo do hare, cawya gande sintina na arao waani tira ga laasaabu ka boro ga tar ga teya. Laasaabu kuukey nda goyey ka cawandika ga ne arao ma te no ga h na arao bayrayey guusu caw gande hinkanta ga. Neesi yaey laasaabo mo ga na arao ma goy nda neesiyao jinayey ka go saruusey ka ga arao kwaarey dondanandi zaamaani goyey do.

Bayrayey guusandi ya mo si te kala nda i ga i cabe arao se taray kwaaray arao ga, za ka arao ga waani cawya nda hantumya, arao ma fu goyey ka cawandika ga arao no te. banda arao ma surrey ka bo caw tajo ga dira caw za fu, hala ba cawandika ga koy to i ga. Wo ya no ga na arao ma waasu ga faham nda ha ka cawandika ga ne.

LAASAABU

CAWYAN I: Kabuyan lambey

I KABUYAN LAMBA IOOO KALA 9999

999
+ I

ZB	Z	W	K
(I)	(I)	(I)	
	9	9	9
I			I
I	0	0	0

I.000 ; 2.000 ; 3.3I8 ; 4.683 ; 5.3II; 6.030 ; 7.007;
8.070; 9696; 9.900 ; 9.999.

Cawka ma lamba cindey daɗ fuwey ya kala a ma

ZB	Z	W	K	to 9999
II	0	0	0	
2	0	0	0	
3	3	I	8	
4	6	8	3	

Cawka ma lamba cindey hantum ngey mangey ya:

. . . . ; 2 0 0 0 ; 3 0 0 0 ; 4 0 0 0 ; . . . . ;
. . . . ; . . . . ; . . . . ;
I 0 0 I , I 0 0 2 ; . . . . ; . . . . ; I 0 0 5 ; . . . . ;
. . . . ;
I 0 0 8 ; . . . . ; . . . . ; . . . . ; . . . . ;
I 0 I 4 ; . . . . ; . . . . ; . . . . ; . . . . ;
I 0 2 0 .

II. KABUYA) LAMBA IO.000 KALA 99.999

7 0 0 0
 + 3 0 0 0

	ZW	ZB	Z	W	K
(I)		7	0	0	0
		3	0	0	0
I		0	0	0	0

10.000 ; 21.034 ; 39.217 ; 45.871 ; 46.999 ; 50.344 ; 68.118 ;
 74. 892 ; 89.533 ; 99.484 ; 99.900 ; 99.999.

Cawka ma lambey wo daq fuwey ya.

zw	zb	z	w	k

Cawka ma lambey hantum kaq ga dake care ga

kala 99.999.

99.980 ; 99.981 ; 99.999

III. KABUYAU LAMBA 100.000 KALA 999.999

5 0 0 0 0	4.	zz	zw	zb	z	w	k
+ 5 0 0 0 0		(I)	5	0	0	0	0
	+		5	0	0	0	0
		I	0	0	0	0	0

Cawka ma kabu ga hantum zambar zangu fo fo kala 900.000

A ma lambey hantum fuwey ya kaɗ a ga kar nga boɗ se.

A banda a ma lambey wo hantum fuwey ya.

zz	zw	zb	w	k

100.100; 203.300; 368.435;

404.705 ; 565.132; 639.470;

730.119 ; 816.347 ; 999.999 .

LAASAABU CAWYAN 2: Tontonyan nda zabuyan-kan sinda gisiyan

I. TONTONYA) KAN SINDA GISIYA)

I 6 8 4
 † I I I I
 _____

	zb	z	w	k
†	I	I	I	I
	2	7	9	5

Cawka ma laasaabey wo dimmey da)

3 4 5 4 3
 † I 2 3 6
 _____

I 2 3 4 5
 † 4 4 3 2
 _____

6 5 4 3 2
 † 4 3 2 I
 _____

I 2 3 4 5 6
 † 2 I 3 5 4 3
 _____

6 5 4 3 2 I
 † I 4 3 5 6 7
 _____

7 7 6 5 5 4
 † 2 2 3 0 0 5
 _____

6 6 7 2
 † 3 2 I 4
 _____

8 I I I
 † I 8 6 7
 _____

9 0 0 0 0 0
 † 9 9 9 9 9
 _____

II. ZABUYAO KAO SINDA GISIYAO

<u>zw</u>	<u>zb</u>	<u>z</u>	<u>w</u>	<u>k</u>
I	5	7	6	5
-	4	5	3	4
+				
I	I	2	3	I

Cawka ma laasaabey dimmey daa.

8 3 4 7	5 4 6 3	6 4 7 8 9	7 8 9 3 5
<u>2 2 I</u>	- <u>I 2 3 I</u>	- <u>3 6 6 6</u>	- <u>6 I 4 2 2</u>

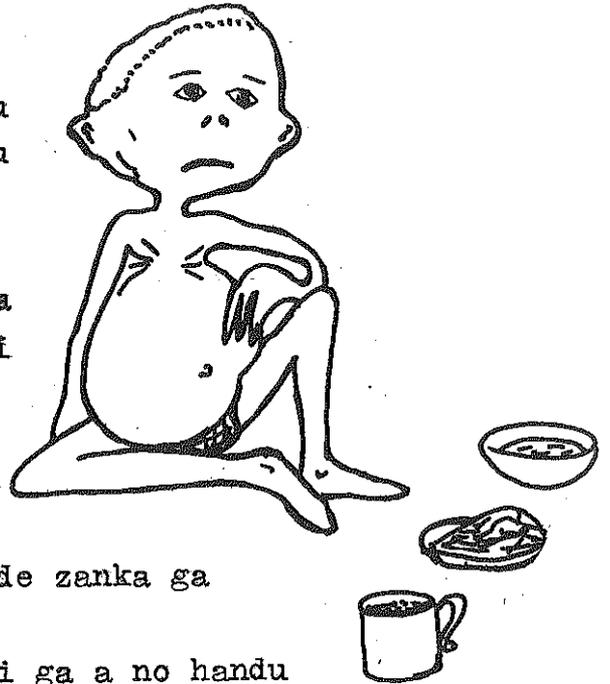
9 8 I 6 5 7	6 7 I 8 3 9	5 2 5 4 3 5	3 3 4 6 5 7
- <u>3 0 3 5 6</u>	- <u>5 3 0 8 2 9</u>	- <u>I I 4 I 2 I</u>	- <u>2 I 3 5 5 5</u>

9 0 0 0	2 I 8 7 5	3 8 9 7 5	8 7 2 3 I 2
- <u>6 0 0 0</u>	- <u>I 7 6 I</u>	- <u>2 I 9 3 3</u>	- <u>I 6 2 I I 2</u>

ALHAALEY

Zanka kaɗ ga muzungu go, ga faabu gumo. A ga dagon ga-hamo ga suugu a ga te gundayze. A ga hima mo dottiiɗo kaɗ ga bine sannii go.

Alwaati kulu haray go a ga. Zanka kaɗ gonda handu iddu ga koy jiiri fo no a ga di.

MAFAAREY

ɗwaari dumi-dumi janay no ga kande zanka ga muzunguyaɗ.

Zanka kaɗ nyano fofa waakono no i ga a no handu taaci banda wala kaɗ i ka wa put folloɗ muzungu ga hin ga duwa. Hala hon, gunde-kar booba, koto-ga hikka, doobu-doobu kaɗ yaɗ ga tar ga zanka di, da i mana i safar nda waasi, koociya si kayanda ga ɗwa ; nga mo ga muzungu dagu a ga.

Hayaɗey

- 1) Mate no zanka kaɗ ga muzungu go, go nda ?
- 2) Zanka kaɗ gonda handu marje ga koy jiiri marje no muzungu ga di ?
- 3) Ifo no ga kande muzungu zanka ga ?
- 4) ɗwaari dumi-dumi jaɗa banda, ifo no ga hin ga muzungu dagu zanka ga ?
- 5) Doori fo nda doori fo no da i mana tar ga i safar, i ga muzungu dagu zanka ga ?

L.S.B.CAWYAO 3: Kabiizey labu cara
lamba I kala 9

I. Kabiizey labu cara (lamba I kala 5)

Cawka ma kookari ga waani lambey wo labu cara nga boɔ ga.

I nda nga labu cara	(2)	(3)	(4)
I x I : I	2 x I : 2	3 x I : 3	4 x I : 4
I x 2 : 2	2 x 2 : 4	3 x 2 : 6	4 x 2 : 8
I x 3 : 3	2 x 3 : 6	3 x 3 : 9	4 x 3 : 12
I x 4 : 4	2 x 4 : 8	3 x 4 : 12	4 x 4 : 16
I x 5 : 5	2 x 5 : 10	3 x 5 : 15	4 x 5 : 20
I x 6 : 6	2 x 6 : 12	3 x 6 : 18	4 x 6 : 24
I x 7 : 7	2 x 7 : 14	3 x 7 : 21	4 x 7 : 28
I x 8 : 8	2 x 8 : 16	3 x 8 : 24	4 x 8 : 32
I x 9 : 9	2 x 9 : 18	3 x 9 : 27	4 x 9 : 36
I x 10 : 10	2 x 10 : 20	3 x 10 : 30	4 x 10 : 40.

5 x I : 5
5 x 2 : 10
5 x 3 : 15
5 x 4 : 20
5 x 5 : 25
5 x 6 : 30
5 x 7 : 35
5 x 8 : 40
5 x 9 : 45
5 x 10 : 50.

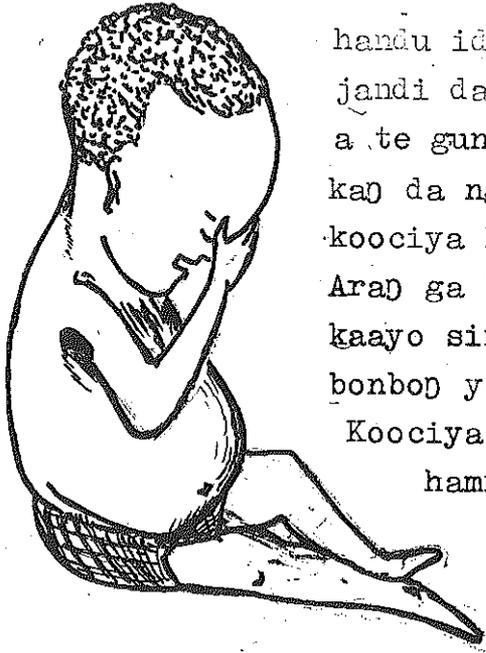
Waati kaɔ ni na i cawa fo-fo (I kala 5), ma tira daabu ga caw ni boɔ ga, ba ni hinne no. Da araɔ boro hinka no, araɔ ga hin ga guna care se. Boro fa ga caw nga boɔ ga, a fa ga guna, da a daray ma ci a se . Waati kaɔ a ban, bora kaɔ go ga guna mo ma caw nga boɔ, ga cala mo ma guna a se . Kala araɔ ma waana.

II. KABILIZIY LABU CARA (Lamba 6 ga koy 9)

- Cawka ma himma daɗ ga labu carey caw ga waamey a ma boori

(6)	(7)	(8)	(9)
6 x I : 6	7 x I : 7	8 x I : 8	9 x I : 9
6 x 2 : 12	7 x 2 : 14	8 x 2 : 16	9 x 2 : 18
6 x 3 : 18	7 x 3 : 21	8 x 3 : 24	9 x 3 : 27
6 x 4 : 24	7 x 4 : 28	8 x 4 : 32	9 x 4 : 36
6 x 5 : 30	7 x 5 : 35	8 x 5 : 40	9 x 5 : 45
6 x 6 : 36	7 x 6 : 42	8 x 6 : 48	9 x 6 : 54
6 x 7 : 42	7 x 7 : 49	8 x 7 : 56	9 x 7 : 63
6 x 8 : 48	7 x 8 : 56	8 x 8 : 64	9 x 8 : 72
6 x 9 : 54	7 x 9 : 63	8 x 9 : 72	9 x 9 : 81
6 x 10 : 60	7 x 10 : 70	8 x 10 : 80	9 x 10 : 90

Waati kaɗ ni ma i caw a fofo (6 kala 9) ga boori,
ni ma si ga caw ni hina ya, nangu kaɗ ni daray ma
tira guna. Yaadin no ni ga dondon nda kala ma waana
ga boori.

Saadi manti kala wayboro no kaɗ gonda handu iddu ize. Saadi binde si ga te haɗ kaɗ ga jandi daɗ nga hay yaɗey game ya. Wo din ga kande a te gunde, a na nga ize ka wa, zama a ga miile kaɗ da nga na a naanandi, wa ga a wi. A konda koociya kaayo do.

Araɗ ga bay kaayi mo ga haama dake no. Koociya kaayo sinda ɗwaari kulu kaɗ a ga koociya no kala bonbon yaɗ nda hayni kooko kaɗ a ga day a se habu.

Koociya binde hala a go to handu fo kala bon hamno bare ga ciray, cey fuusu, koociya farka yaɗo kaɗ a kande kulu ban;a si fooray kala day futay, ba ɗwaari funu a bine. Kaayo binde kaɗ a di wo ne kulu a ne wayno no koociya ga; a sobay ga a ha-

gandi wayno safari kala a farga; koociya kala day haɗ kaɗ tont-ton dooro ya.

Kala han fo, a konda koociya loktor kwaara.

Loktora na kaayo ha. Anne: «i fo ga du koociyo wo ?»

kaayo ne han kulu koociya sinda baani no, a bine nga si bay haɗ kaɗ go a ga. Loktora ye ga ne kaayo se : "Ni ize no ?

kaayo ne: « hahà! nyono ga yaari no, a kanda ay do. A binde za a ka, kaɗ wayno tun a se, ay na safari kulu dumi hina a se, a day mana du baani.

Wo din se no ay mo kanda loktorey ma a guna.

Loktora ye ga ne : « handu marje no a se ? »

Kaayo ne : « Da hando wo bu a gonda handu iddu »

Loktora binde na kaayo ha haɗ kaɗ a go ga koociyo ɗwaayandi.

Kaayo ne nga si ga a no hay kulu kaɗ manti doonu, hayni kooko kala bonbon yaɗ kaɗ da a go ga he, nga ga a no;

Loktora ne kaayo se ba hala nga ga sintin, nga ga ba hala a ye fu, a ma ye nda koociya nyaɗo do, a ma a naanandi zama a mana to ka-wa yaɗ.

Waato ga a ne : « Koociyo wo ɗwaari dumi-dumi janay dooro kaɗ se i ga ne kocarkor no a ga; jaɗ ga ɗwaari kaɗ ga-ham cina ɗwa yaɗ no ga kanda zanka ga »

A na kaayo ha hala a ga du gunguri.

kaayo ne nga bumbo gunguri no nga neera.

Loktora ne a se :«hala ni ga koy gunguri neera boro fo se, a ga hima zaari kulu ni ma koociya no a fo a ma Dwa wala ni ma te a se dunguri mottolbaali.»

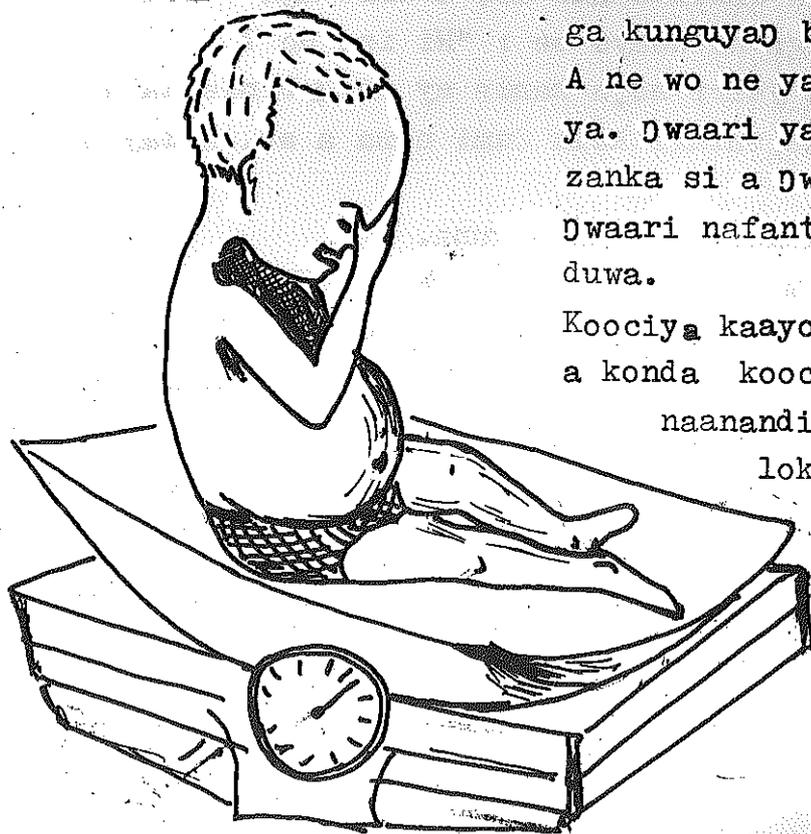
Loktora ye ga ne :«hayni kooka mo kaɗ ni go ga day habu si te zanka se . A ga tin zanka buzuko se, zanka handu iddu i ze kooko baano no ga te a se. A hima ma tonton a ya kulukuli wala gunguri, zama kooka hinne si ga-hamo da»

A ye ga ne :«ya din no doonu mo da i ga a no zanka se, i hima ga daɗ a ya wa.»

Waato kaɗ loktora salaɗ ga ban waybora ne :«to, sohaɗ ay ma wo cin. Ifo ga ti safari kaɗ ay ga hin ga ay haama no, a ma du baani»

Loktora tu, a ne a se, dooro wo sinda safari kulu kala day i ma koociya no Dwaarey kaɗ ga ga-hamo cina. Ngey ga ti : wa, gunguri, ji, dunguri, damsi, lanti, dosso hamni, kanay, ham wala hamisa.

A ne, amma za kaɗ koociya go ga gunde kar nga ga a no haɗ kaɗ ga gunde karo gaayi. Kaayo binde ne loktora se nga ma haɗ kaɗ a ne, amma ngey wo do zanka si gunguri Dwa zama da a doona zay no a ga te.

Loktora mo ne koociya kaayo se :«"jaɗ ga kunguyaɗ bande no zay taray go."»
A ne wo ne yaɗ no ngey ga ba borey/^{maka}boney ya. Dwaari yaɗ sanda gunguri da i ne zanka si a Dwa a mana te.

Dwaari nafante, boro kulu no ga hin ga duwa.

Koociya kaayo mo, za a fun loktor kwaara a konda koociya nyano do, a ne a ma a naanandi. A ci a se mo Dwaarey kaɗ loktora ne i ma koociya no.

Hala a ga to handu fo, koociya te baani, a ga Dwa a ga-ham fooru hala a sintin ga fanaɗ. Kaayo bine, ham so kaɗ a koy di koociya, kaɗ a na gar a

go ga forru, a ne nga bina ya : Sanno kaɗ loктора ci ay se,
ay ma na yadda a ga, kala day sohoɗ kaɗ ay di ay boɗ se.

Hayayey

- 1) Ifo boɗ no surra go ga salaɗ ?
- 2) Man no Saadi konda nga izo, kaɗ a na a ka wa ?
- 3) Saadi go ga jandi daɗ nga hayyayey game ?
Ifo se ?
- 4) Doori fo no koociya ga ?
- 5) Man no kaayo koy nda nga haama kaɗ dooro kaɗkaɗ a ga ?

L.S.B. CAWYAO 4: Labuyao ka) sinda gisiyao

Cawka ma laasaabey wo dimmey da) nga hoy se:

I 2 3 4
x I

---

7 6 8 9
x I

---

2 3 3 2 2
x 2

I 4 4 3 2 I
x 2

---

8 9 8 7 6 5
x I

---

3 0 0 4 2 0
x 2

---

6 0 0 8 0 0
x I

---

3 3 3 3 3 3
x 3

I I I I I I
x 9

---

2 2 2 3 3 3
x 3

---

4 4 4 2 2 2
x 2

I I I I I I
x 7

---

4 3 2 4 3 2
x 2

I 2 3 4 I 2
x 2

I 3 2 3 2 I
x 3

---

5 6 7 8 9 4
x I

Zanka, arzaka no kaɗ kala haggoyyan hannu

Waybi izo janta na a boɗ haw. A na alfa te alfa, a na ziima te zii-
ma, a na mo-ga bayray te mo-ga-bayray; daama kulu mana te.

Abinde, a ne hayo ga hima nda saaware ce-kayante.

A koy di kurnyo ga ne a se.

- Harayban baba, ay ya
harayban jante-janto ga
ga ay humburandi.

Ay si bay beene no
ay ga koy wala
ganda.

- Ay ci ni se ga
koy, ci ga ye.

Ay ne ni se ma
konda loktorey
do jina ba hala
ni ga konda ne,
wala ne.

-Ay ma, ay ta ni
se. Da irkoy ba
suba attino hane
ay ga alfazaray

ga konda Mangayze loktoro-kwaara do, ba kaɗ a ga mooru. Zarmey
no ga ne : "Boro si kay ni garayko mana kay".

- A mana to ma konda Mangayze. Ay ma hanga waraw ra, kaɗ loktorey
kaɗ ga dira ga windi kawrey ra ga zankey ga-hamey baaney guna, ga ka
iri kwaaro ra suba-si. Ay bay day Muumay kaɗ ti iri matoroona,
ga a totonandi araɗ wayborey do.

Suba-siyo ka ga to, za nda hinay loktorey ka. I gar Muumay na
wayborey kaɗ yaɗ gonda ize kayna margu ga i batu.

Loktorey na i fo jina, i koy goro waati din ga i na goyo sintin.
I ne wayborey ma kande ngey izey a fo-fo. Waybi batu, ga i to a ga.

- Loktora, mate, ni kani ?

- Ay ga saabu koy-beero

- Ay koociya ne , hunkuna baani, suba doori. Ga-ham buɗurburo kaɗ
a tun nda kulu bani kala day muzunguyay.

Ay te alfa, ay te ziima, ay te mo-ga-bayray...A kulu yaamo.

- Nwaari fo dumi yaɗ no ni go ga a no ? kwawi

- ɗwaari fo dumi kaɗ na a ka ay fofa wa, kala / salwata wala
hawru kayna-kayna.

- Ni mana boori. Araɗ nda araɗ zankey ma ga no i koy ga a cawandi. Bumbo ga hin ga ni dan fonda.
- Ni koociya salle ay se, ay ma a guna ?
- Loktora na a guna zabantawillan, a na a neesi, waato a ne :
- A handu marje ?
- Handu yagganta day ne kay ya.
- No a ga hima bi-ciini ize wo. Mate no dooro go ga te a se ?
- A si fay gunde-kar, nda konni nda yeeri. A si kayanda ga Dwa mo.
- Huum! Borey no ga ne ngey sanni ra :// jaɗ ga bayray go ga hasaraw boobo te. Ni izo manti doori beeri fo no a ga. Dwaari kaɗ ga a nafa no a si ga du. Ni hanga feeri ga ma, ay ma salaɗ ni se :
- . Sintina, hunkuna banda a cora banda, da ni izo wala ni bumbo sinda baani, ma jin loktorey do jina.
- . I hinkanta, ni izo ma a no dwaari dumi-dumi : wo kaɗ yaɗ ga ga-ham ciina sanda dunguri, damsi, ham, guuri, nda Dwa; wo kaɗ yaɗ ga a no gaabi sanda hayni, haamo wala kolkoti-kooko, nda kopto. Dwaari dumi-dumey kaɗ ay ci wo, ma di Muumay a ga ni fahamandi mate kaɗ i ga i hanse nda.
- . I hinzanta, waati kulu kaɗ a sinda baani ma a gaabandi ga Dwaayandi. Wo din banda, gunde-kare kaɗ ni ci, waati kulu kaɗ a du ni koociya, ma a hanandi ciiri nda sukkar hari marga-marga kayna-kayna kulu.
- Hayey kulu kaɗ ay ci no, ni ga du. Da ni na ay caba gana kulu ni izo ga-ham baano ga kay, a ga beeri mo mata kaɗ i ga ba. Sohɗ ay ga ni no safari fo yaɗ ma a hanandi. A fo yaɗ mo kaɗ si ay se, doole kala ay ma ni no tira ma day.
- Handu fo nda care game ra iri ga ye ga ka.
- Ma kanda, ay ma diya.
- Ay saabu loktora, ay saabu.

Hayaɗey

- 1) Ifo boɗ no surra salaɗ ?
- 2) Kaɗ waybi yadda kurnyo sa nno se, mate no a te ?

- 3) Waybi izo jante na a boɗ-haw : ifo nda ifo no a te kaɗ ga naɗ koociya ma du baani ?
- 4) Ifo no kurnyo na a yaamar nda ?
- 5) Boɗ-feeray fo no loктора kande Waybi se ?

L.S.B. CAWYAD 5: Fayyad kaD sinda cindi

$$\begin{array}{r|l} \text{Lamba faykoono} & .49 \\ \hline & 0 \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 7 \text{ lamba fayka} \\ \hline 7 \text{ dimma} \end{array}$$

- 49. Lamba faykoono
- 7. Lamba fayka
- 7. Dimma

Cawka ma laasaabey wo te nga boD ga :

$25 \mid 5$	$28 \mid 4$	$30 \mid 6$	$42 \mid 7$
$45 \mid 5$	$54 \mid 6$	$65 \mid 3$	$4 \mid 7$
$64 \mid 8$	$72 \mid 9$	$77 \mid 7$	$54 \mid 9$
$63 \mid 7$	$96 \mid 8$	$81 \mid 9$	$88 \mid 8$
$792 \mid 6$	$150 \mid 5$	$844 \mid 4$	

L.S.B. CAWYAO :6

Tontanyaŋ nda zabuyaŋ
kaŋ gonda gisiyaŋ.

I. TONTONYAŋ KAŋ GONDA GISIYAŋ

Cawka ma laasaabey wo dimmey daŋ:

3 4 3 9	6 2 8 I	9 8 7 7	2 I 6 8
† I 2 4 6	† I 9 2 9	† I 5 3 3	† I 9 4 3
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

3 8 3 4 7	7 5 8 2 7	8 8 6 7 6	2 8 3 7 5
† 3 7 6 3	† 4 9 8 4	† 2 4 3 4	† I 9 3 9
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

4 2 8 3 9 I	6 3 9 4 5 8	I 6 5 4 3 2	2 2 9 3 5
+ I 9 3 9 2 9	+ I 6 4 8 9 4	+ 3 4 5 6 7 8	+ I 8 4 7 6
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

6 3 9	5 8 4	9 6 4	8 6 I
+ 4 7 I	+ 3 2 7	+ I 5 6	+ I 6 9
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

II. Zabuyan kan gonda gisiyan

Cawka ma laasaabey wo dimmey daɗ nga boy se

8 6 3	5 2 4	909	420	321
<u>- I 7 5</u>	<u>- 3 6 5</u>	<u>- 873</u>	<u>-337</u>	<u>-242</u>
7 2 3 6	8 7 6 5	9 I 3 2	2323	5244
<u>- 3 4 5</u>	<u>- 7 9 8 8</u>	<u>- 8 4 4</u>	<u>- I434</u>	<u>- 874</u>
I 3 4 5 3	3 4 8 5 7	6 9 3 2 I	25I2I	I2I4I
<u>- 8 6 7 6</u>	<u>- 9 9 9 9</u>	<u>- I 8 97 6</u>	<u>6232</u>	<u>3652</u>
664325	236429	3I89I4	437978	
<u>- 97867</u>	<u>- 8795I</u>	<u>- I79285</u>	<u>- 285099</u>	

Da laasaabo mongu, boro ma ha nga caley ga, wala
 bine da a mongu i se a ma cawandika ha cawo do fu
 goyey hanse yayo

Dwaari dumi-dumi hinza no goono :

- wo kaɗ yaɗ ga ga-ham cina ;
- wo kaɗ yaɗ ga ga-ham no gaabi ;
- nda wo kaɗ yaɗ ga a hallasi .

Ga-ham cinayaɗ Dwaarey ga ti dunguri, ham, gunguri, hamiisa, nda damsi nda W.K.C .

Dwaarey kaɗ ga ga-ham no gaabi ga ti hayni, haamo, kolkoti, kuudaku, dundu, pompiteeru, sukkar nda alkama (nda W.K.C)

Wo kaɗ yaɗ ga ga-ham hallasi ga ti albasal, karooti, labtan-da, salaati, jisima, la nda tomaati nda W.K.C .

Hayarey

- 1) Ifo boɗ no surra salaɗ ?
- 2) Dwaari dumi-dumi marje no goono ?
- 3) Wo fo yaɗ no ?
- 4) Dwaarey kaɗ ga ga-ham cina, silmaɗ no, i no surra wo ra? Wo kaɗ ga ga-ham no gaabi, wo kaɗ yaɗ ga hallasi ?

L.S.B CAWYAN 7: Labuyao kaD gonda gisiyaD

I. LABUYAO KAO GONDA GISIYAO

(lamba I ga koy 4 beene, ganda I)

Cawka ma laasaabey dimmey daD

7 5	5 9	6 8	8 4	9 3
x 3	x 4	x 5	x 7	x 6
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

I 2 8	2 4 7	3 6 6	2 5 9	4 0
x 2	x 5	x 4	x 6	x
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

2 I I 7	7 4 6 5	I 2 I 8	7 6 3 8
x 4	x 5	x 9	x 4
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

I 3 2 9	2 8 7 9	3 0 9 7	6 7 3 8
x 3	x 7	x 5	x 4
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

II. Labuyan kan gonda gisiyan

(Lamba 4 ga koy 5 beeme, ganda 3)

Cawka ma laasaabey dimmey dan nga boy se:

$$\begin{array}{r} I 8 9 7 5 \\ \times \quad I 2 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 8 9 3 I \\ \times \quad 2 2 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 6 7 8 9 \\ \times \quad 3 I 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} I 2 3 4 5 \\ \times \quad 6 6 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 5 6 7 8 \\ \times \quad 2 I 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 8 6 7 3 \\ \times \quad 5 2 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 7 6 5 4 \\ \times \quad 6 2 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 8 7 6 5 \\ \times \quad I I 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 3 I 2 8 \\ \times \quad 9 I 7 \\ \hline \end{array}$$

Mo bo. Kwaara dottiiijey kulu na care kubay kwaara koyo windi jitti nya beero cire kaɗ i ga doona ga faakaaray. Borey go ga faakaaray, kala zaaku na me ka ga ne :

«Bi habo mana te».

Maamudu kaɗ ti kwaara maysamaaro ne : «I fo ga te ? »

-Guna day tamaati cilla din kaɗ ay konda habu, zangu follon no ay du a ga.

- Zaaku, manti habo no mana boori; ni tamaatey no si warga. Ay waney kaɗ ga warga gumo, ay cilla kaɗ si si ba naamu ni wana ay mana du a ga kala katibi zangu hinka nda waranka .
- Ay wo bumbo, Maamudu, ni tamaatey wargayado na ay di taakoko. Batama follog ka ya no, iri kulu na iri

fangaley te. Ay si bay, ay waney wo haro no ba i se wala nga no mana wasa i se.

- Zaaku, manti hari ciine no ba kaɗ batama follog ka ya no iri kulu go ga goy, goyey noga wane care.

- Mate no ni ga ba ay ma te koyne ? kaɗ ay ga ba ga goyo sintin, ay na laabo tunandi, ay na a birji, waato ga ay na a hanandi, ga ay na dumariizey duma ga soobay gai hapandi . Hapandi nda hapandi-yado kulu, ifo yado mana fatta.

Wo kaɗ yado fatta mo sakam care ya gumo-kambe kaɗ te, adwaara mo koma ga kaɗ i ya.

- Zaaku, ba kaɗ ni duma, ni si bay batama wo, dumariize kaɗ yado ga te a ya. Ni bay iri batamo wo ya botoga ba nda taaso; wo din mo no ga te tamaati, salaati, albasan nda barzin yado se. Amma, kala day goy hanno. Goy hanno mo si te nda goy jinay si no. Ni bine, ni waney si kubay, zama ba a ga ti bi, ay di ni izo , Dodo go ga kalma kayna me hinza koyo din ceeci.

Zarmey no ga ne :«Dwaarey hari si soori nyum». Ya din ga Zaaku ma gurjay ga du ni boɗ waney.

Hayfo! Ni goono mo waato kaɗ i na iri no boɗ-feeray jaw kali goyey boɗ ?

- Ay siino, walla. Ay koy Nyamay ga di ay nyayze fo yaɗ.

- Kaɗ ni ye ga ka, boro kulu, mana ni po laabari mo ?

- Ay mana ha, ya din no i mana ay no mo.

- To, yeesi se, zama haraɗ ya bisa, ni hima ga du kalma me hinza koyo, arto laabu tunandiyɗ wana, arozuwaru hanandiyɗ se nda bileedu tamaati kambe yaamey dumbuyɗ se.

- Da irkoy ba maysamaari ay ga jinayey kulu ceeci. Sohɗ ay si ba kala ni ma ci ay se mate kaɗ ni te ni dumariizey se kaɗ naɗ i boori.

- Zaaku, za kaɗ ni na ay ha ay ga ni fahamandi. Ni ma, da boro ga ba ga fangal te mate kaɗ ni ga te ne ya :

Ma batama zooru, ma a hanandi. Wo din banda ma laabu gudey baɗu, ma laabo kaasum nda birji. Da wo ne yaɗ ban, ni ma fangalo hirrey ka nda bundiize yaɗ kaɗ ni ga sinji fangalo kambey kulu ga. Waati din ga ma laabo kanandi kala a ma boori, ma fangalo hanandi.

Sohɗ kay, alaasar jingar banda ni ga hin ga kanda ni tamaati nyaney ga tilam. Da ni ga tilam te, tamaati nya fo-fo no ni daɗ, ma i daabu mo i ma boori.

Tamaati nya hinka game ya kulu ni ma nan kambe gaaba hinka.

Ma fangolo hanandi susubay nda alaasar kala alwaati kaɗ tamaati tilamantey zay ga boori. Waati din kay, ma soobay ga hanandi.

Da tamaatey ga ba tunandiyɗ ma i tunandi nda kalma me hinza-koyo, da i te kambe yaamo ma i dumbu.

- Ay faham maysamaari, kala ma salaɗ ay se adwaarey boɗ.

- Zaaku, ay go ka, i ne kaɗ ga cahà si du danaw gaani.

- Ni ga cim

- Ni ma da ni di adwaarey sintin ga ni dumariizey dwa, ni ma koy saruuso kaɗ ga haggoy nda alfarey do. Komiyey ga ni no faazo kaɗ ga i wi.

Da caney mo no go ga ni dumariizey sara, ma kumsay daɗ ga i hirri ga wi.

Hala day hayey kulu kaɗ ay ci ni se, ni na i te, kulu ni tamaatey ga hallasi yeesi.

I ga warga ga to ay waney wala i ma bisey. Da ni koy habu, ni ga di kaɗ hari hanno no ga nga boɗ neera.

To, salaamu alaykum; Ay ga tun ga koy kali haray ga di hay kaɗ ya zankey go, zama sohaɗ zaamaniize da i si ga di boro moyey, i si goy hanno te.

Almaari, da ni jingar ga ban, ma ay gar fu ay ga ni no bayray dumariize cindey goyo boɗ, zama bayra kaɗ i na iri no, i mana ne iri ma a gaayi iri boɗ se hinne.

Haɗaɗey

- 1) Man no kwaara dottijey ga doona ga care margu ga faakaaray ?
- 2) Kaɗ borey go ga faakaaray, may no na me ka ga ne "Bi habo mana boori"?
- 3) May no tu a se ?
- 4) Zaaku tamaato mana boori. Ifo se ?
- 5) Maysaamari, Mamuudu sanno ga, mate no boro ga tamaati goy nda kaɗ ga naɗ a ma warga ?

L.S.B. CAWYAO 8: Fayyao kaɗ gonda cindi

Cawka ma laasaabey wo te nga boɗ se:

I°) $9 : 2 =$ II : 3 =   18 : 4 =   27 : 5 =

2)
$$\begin{array}{r} 99 \\ | \\ \hline 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 35 \\ | \\ \hline 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 72 \\ | \\ \hline 3 \end{array}$$

3°) Simiri koppa na haamo saaku 793 fay koppe kayna 6 se
kaɗ go a mayra ra. Saaku marje no koppe kayna fo kulu ga du?

4°) **Walan baarico** na porze fo ha a ma kande ngey se torko 5735.

Baarico na i fay kwaara 63 game.

Torko marje no kwaara kulu ga du ?

5°) Wa laasaabey wo dimmey daɗ:

$$\begin{array}{r} 17569 \\ | \\ \hline 135 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18975 \\ | \\ \hline 216 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8575 \\ | \\ \hline 24 \end{array}$$

L.S.B. CAWYAN 9: Kuyaney neesijey meetar, kilomeetar

Cawka na goyey te nga hon se:

Km 500: ---- m? -----	M 1000: ---- km? -----
Km 700: ---- m? -----	M 2000: ---- km? -----
Km 900: ---- m? -----	M 3000: ---- km? -----
Km 200: ---- m? -----	M 9000: ---- km? -----
Km 100: ---- m? -----	M10000: ---- km? -----
Km 400: ---- m? -----	M20000: ---- km? -----
Km 300: ---- m? -----	M30000: ---- km? -----

Km 5 : ---- m? -----	M 500.000: ---- km? -----
Km 7 : ---- m? -----	M 600.000: ---- km? -----
Km 6 : ---- m? -----	M 700.000: ---- km? -----
Km 3 : ---- m? -----	M 800.000: ---- km? -----
Km 3 : ---- m? -----	M 900.000: ---- km? -----
Km 2 : ---- m? -----	M 300.000: ---- km? -----
Km I : ---- m? -----	M 400.000: ---- km? -----
Km 8 : ---- m? -----	M 200.000: ---- km? -----
Km 9 : ---- m? -----	M 100.000: ---- km? -----
Km IO : ---- m? -----	

L.S.B · CAWYA D IO: Gande (batame gande)

Cawka ma laasaabey te nga boɗ se:

1. Koppe mangasi fo kuyayɗo ga to 12, hayyaɗo 7

Marje no koppe mangaso gande ga te ?

2. Pepiniyeer kali fo gonda 30 kuyayɗo, hayyaɗo 20

Marje no pepiniyeer kalo ganda ga te ?

3. Tuurey duma fonda ya, i na batame ka kaɗo gonda 2 kayyaɗo

nda kuyayɗo .

Marje no batama ganda ga te

4. Jaw kali goyey se, Suuna na kali fo te kaɗo gonda 37

kuyayɗo, hayyaɗo 18

Marje no Suuna kalo ganda ga te ?

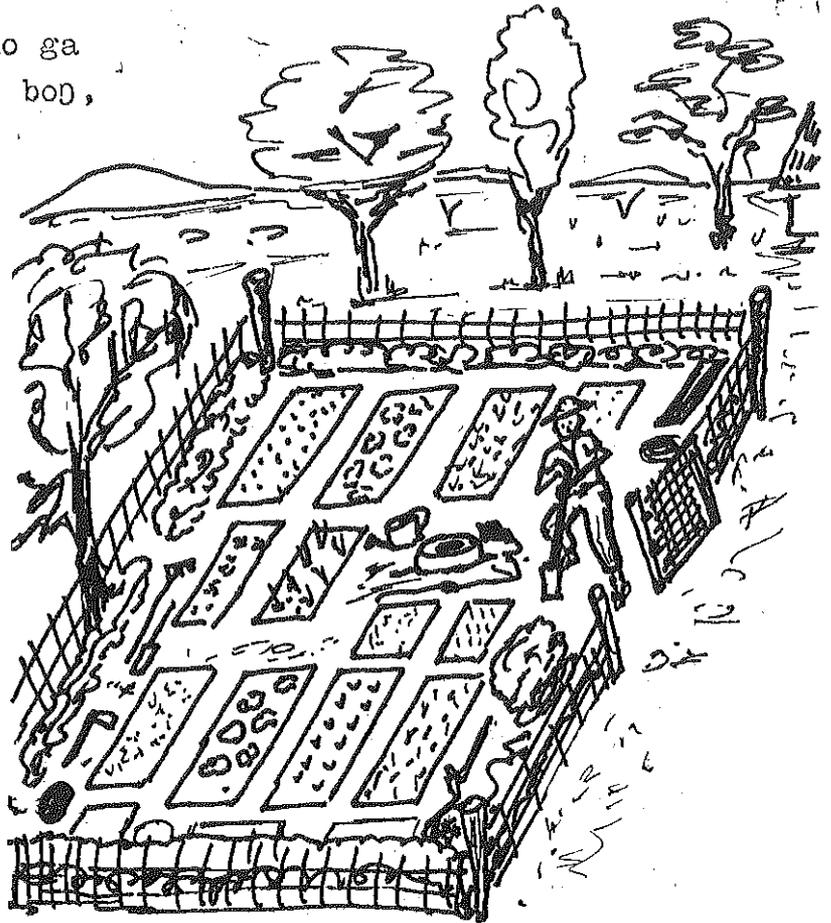
5. Alfari 5 foy ga far, i farimo kuyayɗo 175 kayyaɗo 80. Marje

no i farimo ganda ga te?

Tolbeeri alfari hinka fo no ga faakaaray jaw goyo misaalo boɔ, almaari jingaryaɔ banda. Hana din, sabanda alfarey soruuso goyteeri fo ka Tolbeeri kwaara ra.

Alfaro kaɔ ma Tondi ne nga cala Anza se :

- Ay wo si ga faham nda annasaara birjo ciina jiiri kulu ay si hay kulu daɔ ay faro ya, amma ay ga du ay taabi ba. Haraɔ kaɔ ay ma annasara birjo ma, ay tun ga a daɔ ay kalo me nda me-ra. A bine kalo mana te taasuga to jiiri bandey :

- Hay din, jiiro ga no a go. Ay bumbo alman birjo no ay daɔ, amma a mana hay kulu hanse.

- Alfarey saruuso goyteeri fo go iri kwaaro ya, iri ma koy ga diya.

Sabat alfi hinka tun ga koy yawo gar nga zumburo do, maygari kwaara. No din no faakaaray furo nga ndey game ya. Boro hinka kulu na ngey boɔ hawayey toonandi yawo do kaɔ ma saalu:saalu na sanno "sambu ga ne tondi se :>>"Mi kalo ay diya, birjo kaɔ ni daɔ a ya no ba gumo wo din no naɔ ni dumiizey kukure.

Sabiilo kaɔ naɔ ni kalo taasoga mana boori no ya.>>

>>"Anza, ni wo, ni kalo sintin ga farga no, alman birji hinne si wasa a se>>".

- Saalu, iri wo si ga faham nda araɔ birjey wo.

- Anza ni sanno din cimi no; saalu yaɔ na ne wo, i ma ne wo, iri ya, haya te day iri se garangaraɔ gunguri.

- Araɔ ga cim. Annasaara birjo dayaɔo si faala, kala fahamay : a ma si ba gumo, boro ma bay mo batama kaɔ ya ni ga a daɔ. Alman birjo mo batama taji-taji no, a ga no gaabi ga tonton. Sohoy ay ga araɔ no fahamay birji iri fo boɔ.

- Madalla, fahamay day no iri go ga ceeci.

- Ya din no ya tondi

- Manti dobo fo no, birji no kaɗ boro ga te ni boɗ se. A ga ba boori nda alman birjo.

A ga gaabu sanda annasara birjo, amma a sinda a lahaney cine. Hala saalu ga sanno kubandi kulu Tondi na me ka ga ne :

«I fo no i ga birjo te nda ?»

Hayey kaɗ i ga birjo wo te nda ne ya :

- Alman birji

- Subu bano

- Tuuri kobto

- Annasaara birji biyo wala i kwaara.

Hayey wo, i ga i margu care ya no, woodin se no i ga ne a se marga-marga birjo.

- mate no i ga a te nda ?

- Ay go ga salaɗ ga ka dayno Anza teeyado dabari hinka no go no :

- Sintina day, guusu no boro ga fansi kaɗ kuyado ga to meetar fo nda jare. Hayado, boro ma a te mate kaɗ ni ga ba.

Da guuso ban, boro ma jin ga daɗ ganda alman birjo.

Wo din banda, boro ma subu baana nda tuuri kobta dake alman birjo boɗ.

Ga, ma daɗ annasaara birji kwaara wala i biyo, da boro duwey.

Da boro mana duwey mo, a sinda taali.

Boro ma daɗ annasaara birjo boɗ alman birji koyne. Waati din ma a hanadi a ma boori; ma kwaari dake a boɗ.

Ma naɗ a ma fumbu handu hinza wala iddu.

Tondi ne saalu se : «Iri ma dabari jina, wo fo ga ti i hinkanta ?»

- Dabari hinkanta tanda cire no i ga a te. Da ni du birjey nda subey kaɗ i na dabari jina te nda, ma i margu-margu care ya tanda cire. Ma guwo hanadi, waati din ma naɗ a ma fumbu sanda guuso ya wana cine.

- Saalu, ay Anza, ay wo faham. Ay ga miila kaɗ Tondi mo faham. Sohaɗ, marga-marga birjo nafey boɗ no iri ga ba ni ma salaɗ iri se.

- Marga-marga birjo, birji no kaɗ ga batama kaɗ farga no gaabi, a ga naɗ a ma taji. Hayfo, ay si kuukandi ni se, a ga naɗ boro ma du ni taabi ba ni kalo ya.

ANNASARA
BIRJO

ALMAN
BIRJO

SUBU BANA DE
KOSTA

Amma day, wo kaD iri ga Dwaaray,

Irikoy ma iri no jiiri hanno, hari

albarkante yaD ma kaD iri se ga du ga birjey no gaabi.

- Amin walla Saalu. Ay nda Anza kulu ga ni fo nda kookaro nda fahama kaD ni kande iri se.

HayaDey

- 1) May nda may no alfari hinko kaD yaD go ga faakaaray ?
- 2) Ifo no naD ba kaD alfari hinko na birji daD ngey kaley ra, i mana boori ?
- 3) Marga-marga birjo kaD sannu alfarey saruuso goyteero te, ifo yaD no i ga a te nda. Mate no i ga a te nda ?
- 4) AraD diyaD ga, ifo se no marga-marga birjo bisa birjey fey ?

L.S.B. CAWYAN II. HARI-HARI MBESIJEY

Cawka ma goyo te nga ben se . Nangu kan a si hin ga to,
a ma cawandika hà cawo do.

Tono I :-----L ?-----

L 600 :-----tono ?-----

L 100 :-----tono ?-----

L 300 :-----tono ?-----

L 500 :-----tono ?

Tono 2 :-----L ?-----

Tono $\frac{1}{2}$:-----L ?-----

Tono 10 :-----L ?-----

L 800 :-----tono ?-----

L 700 :-----tono ?-----

Tono 5: -----L ?-----

Tono $\frac{1}{2}$:-----L ?-----

Bidon $\frac{1}{2}$:-----L ?-----

Zirkal 1 :-----L ?-----

Zirkal $\frac{1}{2}$:-----L ?-----

L.S.B. CAWYAN 12: Tinayey neesijey

Cawkey ma goyey te ngey bon se

Kg 6: -----9 ?	G 1000 -----kg ?
Kg 8: -----9 ?	G 900.000: -----kg ?
Kg 19: -----9 ?	G 9.000: -----kg ?
Kg 32: -----9 ?	G 300.000: -----kg ?
Kg 78: -----9 ?	G 200.000: -----kg ?
Kg 120: -----9 ?	G 7.000: -----kg ?
Kg 389: -----9 ?	G 100.000: -----kg ?

T 15: -----kg ?

T 9: -----kg ?

1.

G 1.000.000: -----kg ?
G 6.000.000: -----kg ?
Kg 700.000: -----T ?
Kg 325.000: -----T ?

Nangu kan cawka du sanday; a ma cawandika ha cawo do.

HAW

Buru bi-biyey kaɗ fatta wayna-funay, hirri ga bi sohoɗ din sanda boro kaɗ bine sara. Hirriyaɗo na wayna-funay kulu kubay. Beena ga dundu beene, a ga dundu ganda. Balguwala sinji ne, a sinji ne.

Iri me-cino boɗ, balguwala na wayna darandi, ma ze nune kaɗ ra i na hari gusam. Kubay candi ga daabu lin-kim Hawo kay tak. Dungay laalo fo naanu ga tun. Andamiizey nda almaney laɗkaley kulu tun, ma ne boro yaɗ^{kaɗ} se hasaraw beeri fo ga ba ga te. Hasaraw kaɗ ga hima ndunnya tunay.

sohoɗ kay borey ga, almaney ga, turey ga, hayfo! haya kulu haw day nda Irkoy ga hangan.

Soola kulu si, wuwuwu, hawo naanu ga tun. Haw kaɗ sinda monduma kulu. Tuuri kambey ga feeni ga koy, feeni ga ye, daɗ ga day hay kaɗ yaɗ jinni go ga zinji. Fiitifiiti i ga hé. Laabu ciray laalo fo ga butti ga tun day no. Borey nda almaney ga ba ga kasam.

HARI

Gayyaɗ kuuku^{banda}, waati din ga no haro taɗ ga dooru. Beena ga kaati ga koy, kaati ga ye, mali ga koy, mali ga ye. Maliyaɗ kaɗ ga ba boro danandi. Haro ga dooru fururu ga fun beena ra, ga bambari fuwey boɗ nda batamey ra. Haro go ga zuru nango kulu. Hatta ga ka hatta kulu, beena ma mali, a ma naɗ ga dundu. Ce-fo yaɗ a ma daɗ ga kar.

BAANI

Waati din ga, mooso-mooso, baani sintin ga zumbu. Borey nda almaney lakkaley sintin ga kaani. Satti ga ka satti hinne no, turi kambe fo yaɗ kaɗ mana kaɗ zinjiyaɗo ga lakkal-kana daɗ care ra. Mooso-mooso boɗ, haro go ga zabu. A go ga kaɗ ga koy wayna kanay haray.

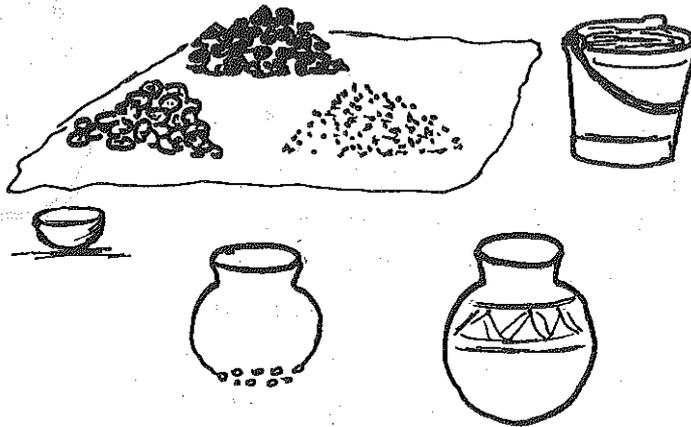
Gorney sintin ga ca sohɗ kay. Feejey nda hinciney, tunandi ngey balluyaɗ booba.

kurukuru, zankey go ga zuru ga dooru bangey ra.

I ga kosangu beene nda ganda. Kosangu kaɗ sinda kay ga ndunnya laasabuyaɗ kulu.

Hayaɗey

- 1) Ifo boɗ no surra salaɗ ?
- 2) Mate no hawo sintin nda ?
- 3) Mate cine no hawo go nda ?
- 4) Mate no andamizzey nda almaney go nda haya waate ?
- 5) Hawo banda, ifo no ka ?
- 6) Hari nda hawo banda farhà ra no zankey go ga zuru ga dooru bangay ra. Ifo ga ti farhà mafaare ?

Isaaka kaɗ ti Inekar kwaara alfari beero goyey kulu bu. A si ga koy fari, a kali goyey si ga te. A lakkaley kulu tun zama a wande hinka kulu sinda baani, gunde-kar na a zanka fo yaɗ zeeri, kurkunu fatta a fo yaɗ ga, a fo yaɗ mo gugusi no fatta i ga. Issaka bumbo dirdira tun a se. Sohoɗ kay haya na a boɗ haw. A go boɗ-hawa ya kala Umaru salam a windi.

- Samay mo kaɗ ni go ga sumbal Issaka ?

- Da ay ne samay Umaru, kulu ay taari. Guna Umaru, ay wandey kulu sinda baani, ay zanka fo yaɗ ga gunde-kar, a fo yaɗ kurkunu hiney, gugusi fatta a fo yaɗ ga, ya din no ay bumbo dirdira hini ay. Ay si bay mate kulu kaɗ no balaawo te ga furo ay windo ya.

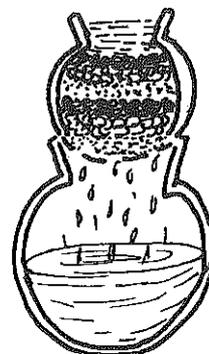
- Lalle, lakkal tunay furo ni se Isaaka; ay ga tammahà kaɗ doorey kulu kaɗ ni ci, hari ziibo hanyaɗ no ga i te.

Da ni ga fongu, hano kaɗ loktoroy ka iri kwaara ya, i ci iri se doorey kaɗ hari ziibo hanyaɗ wala nyumay nda yaɗ ga kande andamii-ze ga. Ay wo za kaɗ din no ay faham nda sanno kaɗ i ci. Han din ga ka sohaɗ, ay ize si koy bangu ya ga nyumay, ay windi dayo jinda ga hanaɗ tas, waati kulu ay ne zankey ma si ziibi kulu catu a ya, da i na hari guru ga baɗ i ma a daabu a ma boori. Ay ne i se mo da i koy saajo ya, i ma si wa bangey me ga zama da kaydiya to, hari zurey ga hin ga wirey daɗ i ya, Hayfo! ay si kuukandi ni se Isaaka, ay kwaara hari hanno no iri ga haɗ, nga mo no iri nyumay nda, iri ga goyey kulu te nda. Te waasi ga konda ni almayaaley loktoroy kwaara. Irkoy hino nda a gaabo ya, araɗ kulu ga du baani.

- To Umaru, ay ma ni yaamar yaney. Sohoɗ ay ga ba ni ma ay fahamandi mate kaɗ ay ga te ga du hari hanno ay kwaara ;

hari kaɗ sinda dooriize kulu.

- Ni dinnya loktorey sanno no ? Mate kaɗ i na/ci iri se ga, dabari boobo ga goono. Ni ga hin ga haro kaɗ ni ga muraadi nda kokoso nda zaara calle hanno waati din ga ma a zaɗgandi. Böro, fo yaɗ mo, edazabel no i ga daɗ hari kokosanta ya ga dooriizey kaɗ go a ya wi. Amma, ay wo mana day kala foobu hinka, ay na fune hinza ka a fa se ganda. Ay ne zankey ma koy ku tonɗiize kwaaray, taasi nda danji-bi hanno ga kande ay se. Ay ne wayborey ma ceeci ay se zaara calle hanno. Kaɗ goy jinayey kulu kubay, ay na i kulu nyum kala i hanay tas. Ni go ga hangan ay se Isaaka ?

- Soobay ga salaɗ, ni hinne se no ay go ga hangan.

- Sohoɗ kay, ay na foobu hinka maanandi. Ay na foobo kaɗ ga fune hinza go sambu, ay ka tonɗiize yaɗ ga gusam kala a to santimeetar gu koyne. Wo din banda ay ka danji-biyo ga, ga gusam taaso boɗ kal a to santimeetar gu. Yaadin-yaadin kala foobo maanu tooyao. Waati din ga, ay na tonɗiize yaɗ dake beene, kaɗ ga naɗ haro kaɗ i ga daɗ foobo ya ma si taaso fansi. Kan ay baɗ, ay na zaara calla sambu ga foobo mayo daabu, ga a haw kala a sendi. Wo din banda no, ay na foobo kaɗ gonda fune hinza sambu ga dake wo kaɗ sinda funey boɗ. Ga ay na windo borey fahamandi nda mate kaɗ i ga harey dooru nda beene foobo ya. To, haro kaɗ ga sundu ganda foobo ya no iri kulu ga haɗ.

Haro din sinda dooriize kulu zama fonda kaɗ a gana ga sundu, na a booriyandi. Hala ganda foobo to, ay ga beene wana zumandi, ga hari hanna hallasi. Wo kaɗ ay go ga te no ya Isaaka.

- Umaru, ay saabu ni se. Za waato boɗ sanday day no ay te.

Amma, sohoɗ kay kaɗ cimi kay, farka ga ta boyyao.

- To, koy ga kokari ga ni almayaalo safar.

Hayoey

1) Ifo boɗ no surra salaɗ ?

2) Boɗ haway fo no go Isaaka ga ?

3) May se no a go ga nga boɗ-hawa deede ?

SAAWAREC. ND. H. CAWYAN 17

Sinka wo manti kala kwaara kayna no. Saalu no ti kwaara koyo. Han fo bine a koy ga di kwaara konseya, i faakaaray haɗ kaɗ ga ti kwaara sandayey kaɗ i go ga di boɗ. Wo din ga kande, Saalu ne kwaara alboro ga, wayboro ga, boro kulu ma margu lokkol batama ya, hala nga ga salaɗ i se. Kwaara borey bine, kaɗ i ma ceedo, boro kulu mana ye banda, i ka nda himma ga tu Maygaro se.

Kwaarakoyo, ba hala a ga sanno sambu, a ne borey kaɗ ka fondo goy nda tuuyaɗo kaɗ i ka ga te nga se. Waato ga a ne borey se: «ay na araɗ ce no zama ay ga ba iri ma saaware, ga waafaku sanni fo boɗ. Sanno mo hala iri ga waafaku a boɗ, boro kulu no ga bay kaɗ iri kwaara wo kwaara kayna no, a ga mooru mooto fondo, loktor kwaara si a ya, a sinda mo habu .»

A ye ga ne koyne kaɗ i ga bay mo kwaara kulu kaɗ sinda wo ne yaɗ, a ya goray kala day tilas. Wo din se no a ne nga ga ba kwaara borey ma waafaku, ga bay mate kaɗ i ga te na sandayey wo boɗ za. Kaɗ kwaarakoyo na sanno ci ga ban, moru kaɗ ga ti sooje zeena, kaɗ mo dirakobeeri no, ne : «hari folloy no iri ga te kaɗ ga iri wa sandayey wo, kaɗ ga ti : koppe. ana araɗ ga bay boro folloy si kwaara cina . »

A ne mo, haɗ kaɗ se nga na wo ne ci ga ti, ngey no naaru, ngey mo ko ga bay haɗ kaɗ go ga te kwaara fo yaɗ ya :

Da i na mo daaru ga guna, kwaara kayney kulu kaɗ ma fatta, koppe no na i ka. Mate kaɗ koppe te ga i ma ka ti : sintina day, faadi no i ga te; waati kaɗ i du riiba, i ga ngey taasu neerayaɗ fu cina, nga ga no porze fo yaɗ ga kande i se gaakasinay. Taasey riiba din ya no i ga ngey torke yaɗ nday nda zaamaani kumbu yaɗ kaɗ i ga ye ga neera alfarey se.

Kaɗ manti wo ne yaɗ koppe albarka kaɗ ya i ga giryaazu day kaɗ i ga ngey batama kali, kaɗ ya i ga ngey jaw dumiize yaɗ daɗ . Waato kaɗ Moru salaɗ ga ban, kwaara konseye mo na sanno sambu ga ne «ay wo di kwaara fo yaɗ koppa na ba safari neera yaɗ fu cina. Yaadin no haɗ fo, kaɗ iri na care kubay marga fo do hubeere, konseye fo ne kaɗ ngey kwaara koppa na mooto day. A ya no sohoɗ kwaara borey ga koy habu nda loktor kwaara. A ne mo za ngey du mooto din ngey jaw dumiizey si ga sara zama^{za} i na i ka no, i ga koy ga i neera»

Kaɗ konseye salaɗ ga ban Maygari na sanno sambu ga ne :« Kaɗ manti nafey wo kulu, araɗ ga bay kaɗ iri kwaaro zankey kaɗ caw kulu go gallo ya ga goy, wo kaɗ yaɗ cawo mana mooru mo i si ga goro kwaara ya. Wo din se han fo yaɗ, ba boro du wassika, kala day bore ma koy nda kwaara fo i ma a caw . Wo ne kulu, da borey ma care se ga koppe sijiri, i ga hin ga ga ciini caw fu cina, i ma du ga borey cawandi.

Koppe marga beero kaɗ i ga te se, a hima koppa jine borey ma ti boro yaɗ kaɗ ga waani cawyaɗ, hantumyaɗ, nda laasaabuyaɗ. Araɗ ga bay kaɗ boɗ si hin ga sanney kulu gaayi. Maygari sanno banda Maysamaari na borey fahamandi mo kaɗ alwaato wo kaɗ ya iri go gomnati hinne si hin ga goyey kulu sambu nga jinde ga, zama sanday alwaati no. A na borey fongandi haɗ kaɗ kumandawo ne waato kaɗ a ka : i ga ba kwaara kulu borey ma tun ngey boɗ se, ga sijiri yaɗ te, kaɗ ga koy nda laabo jina. Nga ga hinne no, gomnati mo ga kande gaakasinay i se. Hala ba maysamaari ga ban borey kulu kobi. Waato kaɗ kobo ban Maygari ye ga sanno sambu ga borey ha : "I fo ga bisa margu ga goy yaɗ, yadda nda waafakay ya ?"

Wo din banda maygari ne nga go ga Dwaaray kwaara borey ga, boro kulu ma himma daɗ, ngey ma du ga ngey kwaara te kwaara kaɗ boro kulu ga ba a ya goray. Waato kaɗ a salaɗ ga ban borey kobi i cilili, i ne ngey ma ngey ta.

Maysamari mo ne nga do hare, suba nga ga kwaara arwasey kulu margu, i ma sintin ga fareejey karu kaɗ ga koppa faado cina. Hondiyey zarmakoyo nda wayborey marga jine bora ne, ngey ga haggoy nda haro kaɗ ga botoga diibi, nda Dwaarey hinayaɗo . Kaɗ borey wo kulu salaɗ ga ban, maygaro na borey fondo goy gumo nda beerandiyaɗo kaɗ i te nga se. A ne mo, da faado cina ga ban, ngey ga koppa jine borey daɗ.

Hayaney

- Ifo boɗ no i go ga salaɗ marga ya ?
- May da may yaɗ no salaɗ marga ya ?
- Ifo no i ci ? wa ci a fo kulu haɗ kaɗ no a ne ?

Da i na mo daaru ga guna, kwaara kayney kulu kaɗ ma fatta, koppe no na i ka. Mate kaɗ koppe te ga i ma ka ti : sintina day, faadi no i ga te; waati kaɗ i du riiba, i ga ngey taasu neerayaɗ fu cina, nga'ga no porze fo yaɗ ga kande i se gaakasinay. Taasey riiba din ya no i ga ngey torko yaɗ nday nda zaamaani kumbu yaɗ kaɗ i ga ye ga neera alfarey se.

Kaɗ manti wo ne yaɗ koppe albarka kaɗ ya i ga giryaazu day kaɗ i ga ngey batama kali, kaɗ ya i ga ngey jaw dumiize yaɗ daɗ . . . Waato kaɗ Moru salaɗ ga ban, kwaara konseye mo na sanno sambu ga ne : «ay wo di kwaara fo yaɗ koppa na ba safari neera yaɗ fu cina. Yaadin no haɗ fo, kaɗ iri na care kubay marga fo do hubeere, konseye fo ne kaɗ ngey kwaara koppa na mooto day. A ya no sohoj kwaara borey ga koy habu nda loktor kwaara. A ne mo za ngey du mooto din ngey jaw dumiizey si ga sara zama^{za} i na i ka no, i ga koy ga i neera»

Kaɗ konseye salaɗ ga ban Maygari na sanno sambu ga ne : « Kaɗ manti nafey wo kulu, araɗ ga bay kaɗ iri kwaaro zankey kaɗ caw kulu go gallo ya ga goy, wo kaɗ yaɗ cawo mana mooru mo i si ga goro kwaara ya. Wo din se han fo yaɗ, ba boro du wassika, kala day bore ma koy nda kwaara fo i ma a caw . Wo ne kulu, da borey ma care se ga koppe sijiri, i ga hin ga ga ciini caw fu cina, i ma du ga borey cawandi.

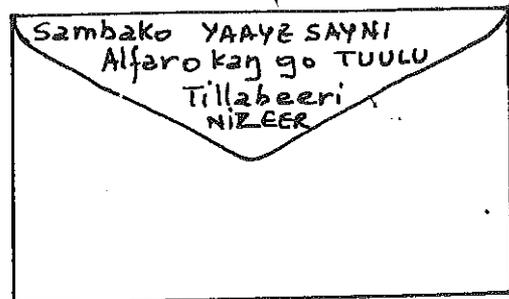
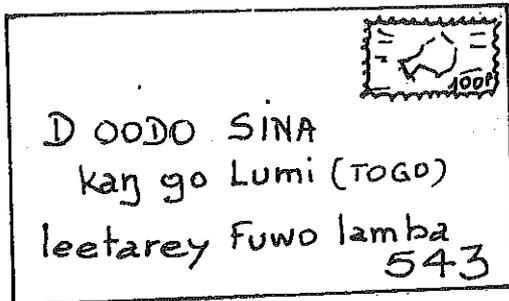
Koppe marga beero kaɗ i ga te se, a hima koppa jine borey ma ti boro yaɗ kaɗ ga waani cawyaɗ, hantumyaɗ , nda laasaabuyaɗ. Araɗ ga bay kaɗ boɗ si hin ga sanney kulu gaayi. Maygari sanno banda Maysamaari na borey fahamandi mo kaɗ alwaato wo kaɗ ya iri go gomnati hinne si hin ga goyey kulu sambu nga jinde ga, zama sanday alwaati no. A na borey fongandi haɗ kaɗ kumandawo ne waato kaɗ a ka : i ga ba kwaara kulu borey ma tun ngey boɗ se, ga sijiri yaɗ te, kaɗ ga koy nda laabo jina. Nga ga hinne no, gomnati mo ga kande gaakasinay i se». Hala ba maysamaari ga ban borey kulu kobi. Waato kaɗ kobo ban Maygari ye ga sanno sambu ga borey ha : «I fo ga bisa margu ga goy yaɗ, yadda nda waafakay ya ?»

Wo din banda maygari ne nga go ga Dwaaray kwaara borey ga, boro kulu ma himma daɗ, ngey ma du ga ngey kwaara te kwaara kaɗ boro kulu ga ba a ya goray. Waato kaɗ a salaɗ ga ban borey kobi i cilili, i ne ngey ma ngey ta.

Maysamari mo ne nga do hare, suba nga ga kwaara arwasey kulu margu, i ma sintin ga fareejey karu kaɗ ga koppa faado cina. Hondiyey zarmakoyo nda wayborey marga jine bora ne, ngey ga haggoy nda haro kaɗ ga botoga diibi, nda Dwaarey hinayado . Kaɗ borey wo kulu salaɗ ga ban, maygaro na borey fondo goy gumo nda beerandiyado kaɗ i te nga se. A ne mo, da faado cina ga ban, ngey ga koppa jine borey daɗ.

Hayaɗey

- Ifo boɗ no i go ga salaɗ marga ya ?
- May da may yaɗ no salaɗ marga ya ?
- Ifo no i ci ? wa ci a fo kulu haɗ kaɗ no a ne ?

- Leetar -C.ND.H.CAWYAN 18

Nyamay oktoburu hando zaari waranka annasaara jiiri zambar fo nda zangu egga nda wahakku cindi egga.

Doodo ay cora

Tiro wo ay na a hantum ni se no ay ma du ga ni ka baaru nda haɗ kaɗ yaɗ te iri kwaaro ya ni dirawo banda. Amma ba hala ay ga sintin ay ga ni fo, ay ga ni baani ha. Ni wande Dommoo ga iri koy saabu. A ne nga na leetar fo samba ni se Yaaye bande, amma hala ga ka sohoɗ ni mana nga jaabi. Wala ni mana diya no ?

Doobo, haɗ kaɗ ay ga ba ay ma ci ni se day, ga ti araɗ ma sobay ga ka fu, zama fu si nango kaɗ araɗ dira ga a naɗ, barmay yaɗ boobo te. Haɗ kaɗ na barmayyaɗo mo te, nga ga ti koppe no i sijiri iri kwaara ya. Koppa mo nafa boobo no a kande iri kwaaro ya. Ay bumbo koppe kande nafa ay se zama ay no ga haggoy nda koppa faado kaɗ i feeri. Ya din ga ay ga ne ni se ay du goy. Da ay neera jinayey riiba ya no ay banando ga fun handu kulu. Wo din ya no ay go ga Dwa, ay ga bankaara. Da ni di ay hunkuna ni ga daray ay ga.

Iri kwaara mo nafey kaɗ koppe ka nda a se ga ti :

safari neera yaɗ fu, ciini cawo fu, day hinka, nda mooto fondo kaɗ i ka kaɗ motey ga gana ga ka iri kwaara ya. Sohoɗ ay me cino boɗ loktor kwaara fu no i go ga cina iri kwaara ya.

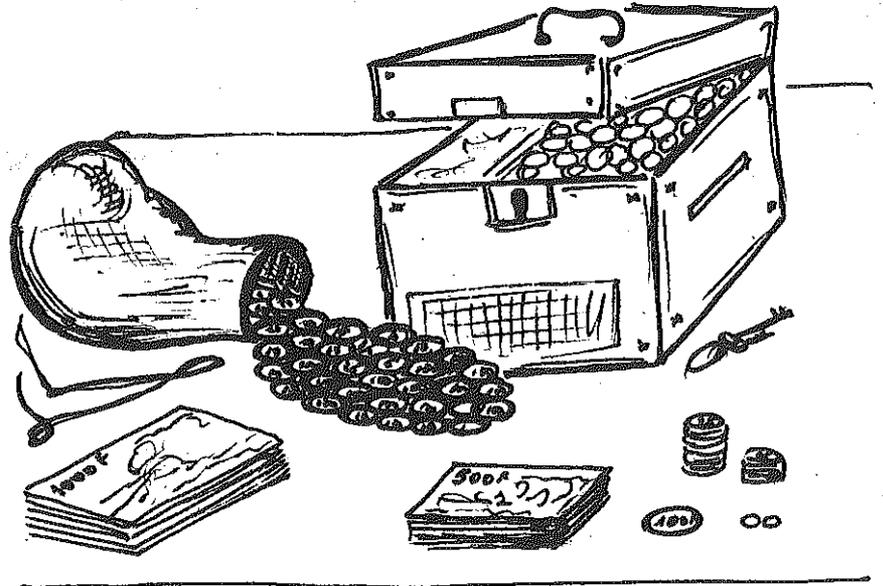
Ay si kuukandi ni se iri kwaara ma fatta, bora kulu go jaw goyey ga, ga te. Igo ga Dwa dumiizey ya i go ga neere i ya ga ngey muraadey feeri. Batama mo porze fo no na iri no goy jina yaɗ nda giriyaazu yaɗ kaɗ iri go ga goy nda.

Sohog kay Doodo, ay ga kay ni se ne kala iri koy ma iri cabe care.

Kambe dap yan : Yaaye Sayni

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Yusuf' with a vertical line underneath.

Alhazi Saydu Hinsu kaŋ
 ga ti Bangu Beeri ŋwaari
 banco parsidano koy Fandu
 Banda habo do. A koy ga
 day hayni saaku hinka,
 bankaray yaŋ nda
 jinay kayna-kayna fo
 yaŋ. A ga ba nga ma du
 ga nga almiyaalo mura-
 dey feeri nda nooro kaŋ
 izo, kaŋ go kurmi, sam-
 ba a se. A go jinayey
 dayano ga, kala Buube
 Garance kaŋ ga ti fandu-
 Banda ŋwaari banco
 Parsidano ka a do.

- A ne : «Boro wo manti Alhazi no? Alhazi Saydu Zagu, a di bora kaŋ go ga salaŋ» A ne : «Ay day no, ni mo manti Buube no, kaŋ i na iri ndey no boŋ-feeray ŋwaari banci ce-dirawo boŋ Saayi kwaara? ».
- Yaadin day no, i fo no ni ka ga te ne wo? Ni si bay kaŋ iri kwaara no ne?
- Ay dirnyaŋ kaŋ ni kwaara no ne, jinayey kaŋ ni ka ga ceeci si a ra no?"
- Iri ŋwaari banco wo, hay fo hanno kulu si a ra sohoŋ, araŋ wana bine? .
- Ka iri ma koy ay ma a cabe ni se.
- I koy banco fuwo do. I toyanta mamaaci na Alhazi Saydu di. Mate kaŋ jama go ga furu ga fatta nda, mate kaŋ jinayey go nda fuwo ya kaŋ na a ka me ŋwaari : hayni, haamo, dunguri, kolgati, mo jinay boobo goone:
- Karanzi, safun yaŋ, fitilla tondi yaŋ, zaara dumi-dumi yaŋ, taamu yaŋ, guuru kusu yaŋ, guuru gombo yaŋ, so yaŋ, zaamaani feema yaŋ, ciiri nda roomaazi nda WKC.
- Buube, mate no araŋ ya go ga te, kaŋ banco ga to ya cine?
 Buube mo na a ha: «araŋ ya mate no araŋ te kaŋ araŋ wona bu? »
 Alhazi tu a se, a ne : «za sintina no iri mana du boro ce-kayante, zama bora kaŋ go banco ra si waani tirey toonandiyano»

Wo din ga kande sohoɗ i si bay may no sambu jinay , may
no mana sambu jinay .

Jinayey kaɗ day, i si bay naɗ kaɗ nooro gana.

Da i na jinayey neera, i si day a fo yaɗ ga ye i nangey ya.

Han fo yaɗ mo da iri te yaw yaɗ, jinayey ra no i ga i Dwaayandi;
nooro mo iri ga a wi i se;mate kaɗ banco te ga bu kayna-kayna
ne ya .»

—Manti i ne iri se boɗ-feera waate kaɗ bora ga haggoy nda banco
hima ga tira bay ? Wodin ga no a ga hin ga borey kaɗ na jinayey
sambu ma hantum nda marja kaɗ i ga i gana. Iri kokor banda marga
do mo i na sanku sambu kaɗ i si ye ga garaw daɗ boro kulu ga
zama a go ga banco ye banda. Bora kaɗ go banco ra hima ga waani
laasaabu kaɗ ga naɗ a ma bay jinayey, za sambuyaɗe do, ga ka
kwaara ya,marje kaɗ i tun ngey ga. Wo din ga no a ga hin ga hay
daɗ jinayey ga,i ma si caada. Manti neerandika hinno no hima ga
waani cawyaɗ nda hantumyaɗ nda laasaabuyaɗ boro kaɗ go banco
bira ya kulu hima ga waani wone yaɗ.

Ba ay kaɗ ga ti banco parzidano ay day furo ciino cawo ya ay
ma du ga jinayey kaɗ ay ga day gallo ya nooro hantum tira boɗ
kaɗ ga te seeda.

Tira mo, ay ga kambe daɗ a boɗ, bora kaɗ ga ay na jinayey day
mo ga nga kamba daɗ. Ya din no i ga te nooro gisiyaɗ tira se,
nda neerandi tira nda jinayey banda tira

nda WKC. I kulu ga te seeda kaɗ ga boɗ-feeri,da i ga ba i ma
bay mate kaɗ banco ce-dirawo go ga te nda .

Waato kaɗ i ban faakaara , Alhazi Saydu na nga jinayey yaɗ
day, a ye fu. Sohoɗ waati kulu Arzaka gaayi yaɗ fonda ya, la

ga ne kwaara bo-rey se :«Tira bayray no ga konda fatawci

kulu jina »

Hayan ey

- 1) Ifo boj no i go ga salaD
surra ra ?
- 2) Ifo da i fo no go Fandu-
Banda Dwaari-banco ra ?
- 3) Ifo se ne Bangu Beeri
Dwaari banco ga ba ga bu ?

Hayapey

- 1) Ifo bog no i go ga salaḡ
surra ra ?
- 2) Ifo da i fo no go Fandu-
Banda ḡwaari-banco ra ?
- 3) Ifo se no Bangu Beeri
ḡwaari banco ga ba ga bu ?

SEEDA TIRA

Tira no kaṅ nooro gaayika do no a ga goro.
Nga no ga naṅ ? ma bay nooru kaṅ i sambu nda fondo kaṅ
ra a furo.

Hubeera;..... Lamba.....
Koppe beero.....
Koppe kayna.....nooro dimma

Bora kaṅ na nooro no maayo.....
.....
Nooro hantumiizey ga.....
.....
.....
I fo nooru no .....
.....
.....
Hano.....
Boro kaṅ na nooro ta maayo.....
Nda a kambe dan-yano.....

SAAWARA TIRA

Tira no kaɗ hantumka no ga a te waati kaɗ koppa borey koy
marga do. A ra no i ga sanney kaɗ i ci marga do kulu hantum.
Wo din no ga naɗ borey kaɗ mana koy ma du ga bay haɗ kaɗ te.

Hubeera. ....
Koppe beero..... Lamba.....

Koppe kayna.....

Annasaara jiiri.....a handu..... Jirbi.....
.....hangø kaɗ marga te

Bora kaɗ furo marga jine ga ti.....
.....

Borey kaɗ ka marga do ga to koro.....
Sanney kaɗ boɗ i:ha saawara te ne ya.....

.....
.....
.....

Sanney kaɗ i gaayi ga ti.....
.....
.....
.....

Bora kaɗ furo marga jine
.....

Kambe daɗ yaɗo

JINAYEY BANDA TIRA

(52)

Tird no/ga ^{kar}dahirandi kay jinayey kay 1 day to mangaso ra.
 Mangasikoyo ga a fo gaayi bora kay na jinayey day ga a fo
 gaayi. Bora kay ga 1 na jinayey day no ga a te.

Huberra..... Lamba.....
 Koppe beero..... Hano.....
 Koppe kayna..... Nango kay a gaikoy

Jinayey maayey	Dimma	A fo nooru	Nooro dimma

Bora kay no maayo.....
 Nda kambe day-yay.....

Taaka maayo.....
 Nda kambe day-yay.....

Tem kwaara borey taabi gumo jiiri bandey zama hari si ga kaɗ; kaydiya si ga boori. Saabontaasey sintin ga dira. A fo yaɗ ga koy gallu beerey ya. Kwaarakoyo izo kaɗ ga haggoy nda kwaara faado na faado daabu, zama jinayey si ga day, nooru si no. Kwaara jine borey go ga ngey boɗ hà mate, kaɗ ngey ga te, kwaara gora ma kaanu. Han fo bine, kwaarakoyo nda konseyey na care margu ga di fondo kaɗ ngey ga te, kwaara kulu ma waadaata kaɗ konseyey kulu ka ,kwaarakoyo na sanno sambu :

Jama kulu, mate araɗ go. Araɗ kulu ga bay mafaaru kaɗ se iri na care margu . Hala araɗ ga fongu, han fo , gonnati goyteeri yaɗ ka ne, i na iri no boɗ-feeray nda mate kaɗ kwaara ga hin ga goy yaɗ sijiri nga boɗ se. Sohoy ay ga ba, care banda, iri ma mo daaru ga di goy yaɗ kaɗ iri ga hin ga sijiri iri boɗ-se, kwaara sandayey boɗ-za. Ali, ni kaɗ na ciino cawo te, ma sanney kaɗ iri ga Dwa batu hantum. Boro kulu ga hin ga ci wo kaɗ go a do".

Isa kaɗ ti koope jine bora na sanno sambu ga ne :

- Ay wo diiyaɗo ga, hayni fufuyaɗ masino ga nooru daɗ kwaara ya a ga kande wayborey se dogonay duru yaɗo fonda ra.

Faati kaɗ ti wayborey marga jine bora, na Issa sanno no gaabi.

Lokkoliize baabey marga jine bora, na Issa sanno sambu, a ne :

- "Da iri du tuuri nya yaɗ kaɗ izey ga Dwa sanda mangu nya, leemu nya, goyaabu ya WKC I ma iri no boɗ feeray i duma yaɗo nda i saajaw jaɗo boɗ. Da i hay iri ga hin ga koy ga izey neera nyamay wala nangu fo kaɗ i ga te nooru."

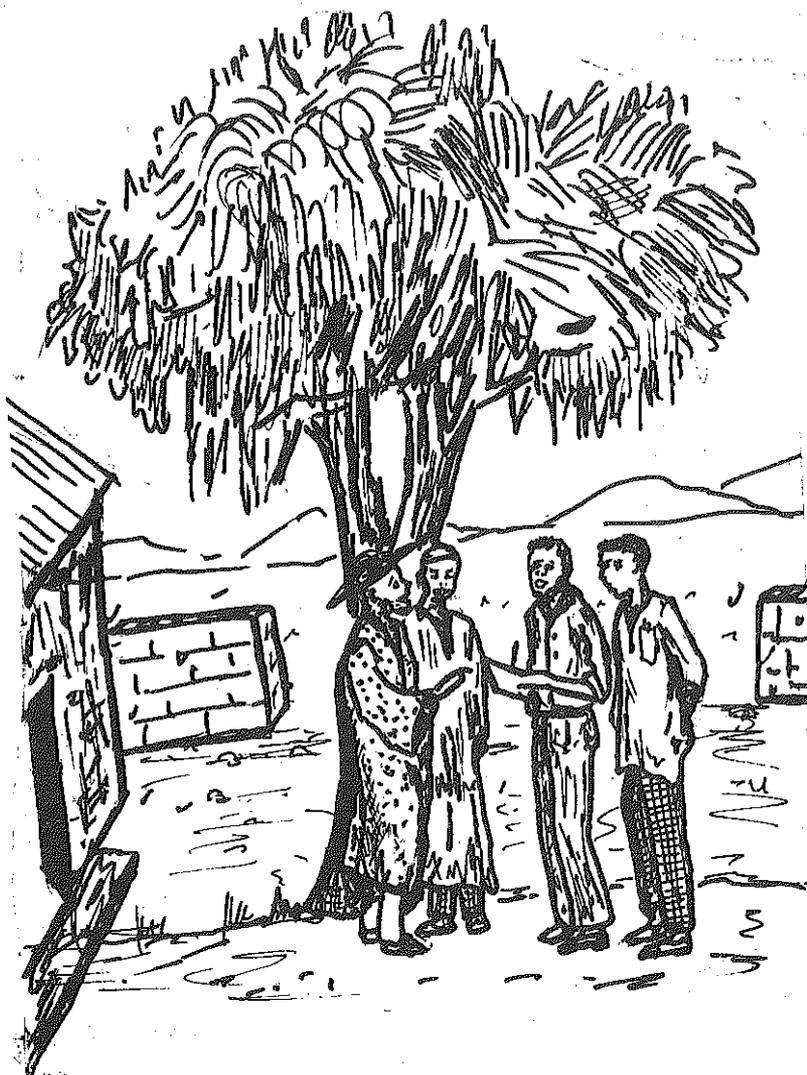
Moodi kaɗ ti sooje zeeney jine bora ne : ga

- "Hala iri du hari candi yaɗ masiney, iri/hin ga kaley nda iri almaney haɗandi, saabantaasey ga goro ga goy ndey".

Sanney wo kulu banda, maygari ye ga sanno sambu.

- "Iri ga hin mo ga gaaka, sinay hà, ga faadi feeri kaɗ ya i ga taasu neera, a ga kande dogonay kwaara borey se.

Ali na sanney kulu hantum. A ye ga caw i se marga banda i yadda nda. Susuba ya maygari na kwaara borey kulu margu ga ci i se sanney kaɗ ngey Dwa batu. Ali kaɗ na sanney hantum na i caw borey se. Maygari na borey hà sanney kaɗ i hima ga gaayi, wala wo kaɗ i ga hin ga tonton. Borey kay siw, boro kulu go ga ceeci hay kaɗ

nga ga ci.

Ali kaɗ ti marga hantumka ne nga gonda sanni, maygari na sanno no a se.

"Ay wo di yaɗo ga, sanney kulu kaɗ araɗ ci saba nda kwaara boona. Amma hala araɗ ga guna ^{wangu} moɓro, wa guna araɗ mo cire : Bangu-Beeri go iri kwaara jare ga, dayey ku yaɗo si bisa meetar hinka wala ihinza. Hala iri hà gaakasinay ga bango windanta koy, sikka-si iri ga haw ga ma a kaani".

Soho kaɗ borey sintin ga care guna-Maygari na borey hà haɗ kaɗ i di sanno ya, borey na kambe

daɗ care ya ga kobi.

I yadda kaɗ sanno saba nda kwaara boona. Maygari na sanno sambu ga ne :

- "Za kaɗ araɗ kulu yadda, sanni wone no iri gaayi, nga no iri ga samba baarici ga hà gaakasinay.

Amma soho iri hima ga bay gaakasina kaɗ iri ga kande iri banda nda wo kaɗ yaɗ iri sinda i gaabi".

Marga banda, kwaara jine borey na saaware tira hantum. I na a hantum sorro hinza : hantumka na afa gisi, i na afa samba bonkoono do, afa mo koy baarici. Waato kaɗ baarici saaware marga na care margu i na tem saaware tira baribata te i na mo daaru ga sanney kaɗ kwaara ci guna.

Kaɗ i daahirandi sijiri hanno no, kumandaw ne saruusey ma ye kwaara ya ga di mate kaɗ sijiro ga hin ga te. Kaɗ saruusey borey ka, i na kwaara borey margu, i faakaaray ndey sandayey kulu boɗ. I koy bango boɗ, i na bango taarifey hà. I na laasaabu yaɗ te. Waato kaɗ i goyo bañ, saruusey borey na daahirandi kumandaw se kaɗ sijiro

ga hin ga te i bango me, kwaara bumbo gonda hanniya. I na tira ka taray ga hà kampaney kaɗ ga kande gaakasinay ga, i ma kambe daɗ tem kwaara borey se.

Kaɗ ga naɗ i te boɗ-se sijiɗo ma te. Sahadin nda, kampano kaɗ se i ga ne PCAN - FED ne nga ga kande gaakasinay tem kwaara borey se. I na nooro kaɗ ga sijiɗo te no. Borey na goy jinayey kulu day, i na bango windanta kulu kali, i na day yaɗ fansi, i na boro kulu no batama kaɗ a ga goy.

Boro yaɗ duma dunguri, tamaati, pompiteeru, loogo, ifo yaɗ daɗ karooti, kuudaku, tonko, labtanda, kanay nda WKC.

Kwaara borey kulu na himma daɗ goyo ga, alfarey. Komiyo kaɗ i kando sijiɗo ma ga, ga hatta ga borey daɗ fondo.

Alwaati kayna nda care game ya, kwaara sintin ga du goyo albar-kaɗɗaari go kwaara ya, saabantaasey kaɗ dira, sintin ga ye ga ka. Kaɗ taas ba, borey ga koy ga jara neera habey ya.

. Hayaɗey

- 1) Ifo boɗ no i go ga salaɗ surra ra ?
- 2) May da may yaɗ no salaɗ sintina marga do ?
- 3) Ifo se no i na kwaara borey kulu margu ?

Han fo susubay ya, Gado fatta nga kwaara, a go ga koy fari. Fonda ya, a go ga miila kaydiya alhaaloga. Bina si ga kaamu. A faro mana te hayni. A gonda wande hinza, ize way cindi fo kaɗ si yawey nda zankey kaɗ a ga ta ka biiri. A go ga nga boɗ ha hari kaɗ se nga faro mana te hayni. A na yaara daɗ foro ya, subey kulu ton, a na tuurey kaajey zooru, birjo te, batama te.

albora si gaafaham hari kaɗ se nga mana te hayni zama sina kaɗ nga nda ga hirri te taasunda. A bina ya, a go ga sikka hala i mana safari daɗ nga faro ya no. Gado go miila dini ga, kala a kubay nda Sina. Sanni furo i game.

- "Albora ma te ni kani?"

- "Samay "

- "Sohoj kulu no ni go ga koy barma do? "

- "Manti sanniiyaamo no Gado; ha yaɗ day no".

- "Zama ay mana te hayni se no ni ga ay yaasay? Ni ma funu ay fonda ya "

- Alhaanan albora "

- "Manti alhaanaɗ no, farimo waate bumbo ay di ni ay faro ya. safaro kaɗ ni daɗ day se, no ay mana te taasuharaɗ".

- "Ay walla mana safari daɗ ni se, goy hanno day no farey du ka bisa care."

- "Ay wo za i mana ni hay no ay go ga goy, yadin ga ni si farmi bay nda ay "

- "Albora manti zeenay no, fahamay sanni no. Fari gonda soola nda fondo yaɗ kaɗ boro hima ga bay. Za gay yaɗ ay ci ni se kaɗ ga laabo funa ton".

- "Za annasaarey mana ka no iri kaayey go ga yaara daɗ ; a binde boro kulu si te hayni ndey.

Wala ciino cawo kaɗ ni te mannaɗ se no ni ga di boro kulu dabari siiri yaɗ ".

- " Ay wo si hin sanni; ay go ga koy".

Sina na fu fonda sambu, gade bisa ga koy fari. Fonda ya a go ga miila mate kaɗ nga ga te koociya se.

A to fari, a ye ga bare ga ka fu. A ne da manti maygari se no nga ci kulu sanno si baɗ.

Alwaati wodin ya Sina go ga daala kay nga fuwo me zanka fo furo windo ya, a ne maygari go ga a ce.

A tunu a ne :

- "Samey kaɗ maygari go ga a ce sohoɗ. ciine amma boro ma koy day ga tu".

A fatta, a ka naɗ kaɗ maygari nda nga jama go. A salam, i tu a se. Sina ne maygari se, a ce yaɗo do no nga ka.

- Madalla ni ga bay hay kaɗ se ay ni ce ?"

- "Ay si bay walla maygari".

- "Manti ni nda Gado farey no ga hirri ?"

- "Cimi no "I ga hirri ya"

- "Gado ne ni na safari daɗ nga faro ya, kala nga mana du hayni wodin banda, susubo ni kubay nda ga a yaasay. Ay ne hala cimi no kulu ay ga ni hayno ta ka no a se zama almiyaali koy no.

Sohoɗ ni ma sallaɗ.

- "Cimi no iri farey ga hirri. A to jiiri hinka wala i hinza kaɗ ay ne a se yaara ga laabu wi. Jiiri sintina faro ga te hayni hala a ga te jiiri yaɗ batama kaɗ i ton si te taas. Batama sinda koray, hawo ga hin ga dira nda laabo nda birjey.

Waati kulu a ga ne ay se hala ay kaɗ ti zanka no ga nga cabe. Saruusi borey na ci a go ciino cawo tirey ya. Maygari ay walla mana a safar, a faro day no bu".

Sina salaɗ ga ban yaacine kala gaddi-fora nda alfarey komiyo sallam i ga. I ne ngey ga bisa, maygari ne gaara saba nda amiina zama sanno ga i guna.

- "Alfari hinka no go ga kakaw kaɗ araɗ ga bay, araɗ ga i farey mo bay. Gado ne Sina na safari daɗ nga fano ya. Woodin se no nga mana du hayni. Sina mo ne yaara nda tuurey kaɗ a wi se no hayno mana te. Sohoy iri ga ba araɗ ma iri ka kubay ya "Gaddi fora ne :

- "Cimi no iri si kwaara iiti wi amma koogandi sanni, iri ga me daɗ a ya. Gado faro, za mannaɗ iri na laasaabu batamey kaɗ koonu ya. Yaara si boori fari se zama a kokora no si boori.

Hay kaɗ ga laabo hinfa kulu a ga a ton. Ay di yaɗo ga, safari si sanno ya. Waati kulu i ga ci borey se, i si yadda. Gado nda Sina kakawo hima ga te waasu alfari kulu se".

Waato kaɗ a ban, alfarey komiyo mo na sanno sambu ga wo kaɗ gaddi-fora ci dahirandi. Boro kulu go ga boɗ sakku zama fahamay te.

Maygari na i fo nda kokaro kaɗ i te waato ga a salaɗ jama se :

- "Alsilaamey kulu ma mate kaɗ Gado nda Sina sanno ga hima nda.

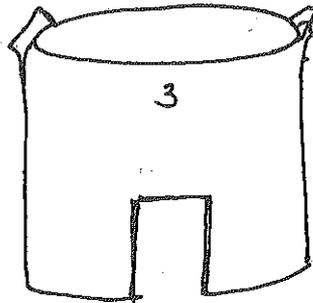
Lalle Sina te cimii nda zama batama ton yaɗo day no na ganji hayni.

Amma Gado wo albeeri no, Sina sinda fondo a ma yaasay. Sanno wo dumo mana to fitina. Borey ma saba, i ma salaɗ ga ye care ma ya.

Zarmey no ga ne bu wasa waazu. Ay ga tammahà bora kulu faham kaɗ yaara wo balaawuu beeri no, fari se " ?

Hayaɗey

- 1) Ifo se no Gado faro mana te hayni ?
- 2) Mate se no Sina te ga du boɗ feeray ga bisa Gado ?
- 3) Mate no i te ga ciito wi ?

Sanda mate kaɗ a doona ga te, kaɗ suwuba to simka na gaari daɗ nga bariyo ga. A na bariyo gongu kala a to windo me, kulu a salaɗ Minno kaɗ ti wande beero se.

- "Ni ma naɗ ni ɗwaaro ma tar ga fura honkuna zama goyteeri yaɗ no ay se".

A na sanno din ci ga ban, a kaaru nga bariyo boɗ ga koy saaji. A fatta yaɗo banda Minno na faaɗo kaɗ ti wayco labu.

"Borey kaɗ yaɗ kusey ga zumbu nda hinay bumbo hawrey si ga du ɗwako. A banda mo, za zaamaani feema mana ka no ay sintin ga kusu dake".

- "Minno ni na ay zaalum zaamaani feema manti yanje se no ay na te. Bora kulu diya waato kaɗ gaddi-foora ka ga a cabe.

Ay bay kaɗ canse no zama ay kusey ga zumbu nda hinay, ay si tuuri boobo sara".

- "Ni kurnye bumbo na wo din miimanda sintin ay se susubo amma hala a ka kulu a ga ma cimi".

Minno na sanno ci ka ban kala kurnyo na bariyo daɗ windo ya.

A na yanja sabiilo ha, i kulu salaɗ. A ne i se :

- "Wayne mana to yanje" Araɗ kulu no ga bay kaɗ koogandi laabu ya no iri go. A na borey laakal sambu. Borey go ga tangam nda Minno ni wo ay ci ni se za haɗ kaɗ hane gaddi-foora ka ga zaamaani feema cabe. Riiba kaɗ go a ya se borey ga baara zaamaani feema bisa tondi hinza feema. Hawo si hin danji beeley, dungaro si fatta a ga boro wa tuuri boobo tonyaɗ. A ga te windikoy se dogoney sohoɗ jiiri kulu iri farey albarka go ga zabu.

Iri ma gurjay ga wa nda taneera. Porze kande iri se gaakasinay.

Alborey ma te haw kosarayya, i ma fandey gaayi nda kwaari wayborey mo ma kookari nda zaamaani feema". Simka go sanno ga kala alboro fo salam i ga sanni furo i game.

"Simka taabo kulu kaɗ ya iri go, irikoy kaɗ kanda hinne no ga a baɗ.

. Cimi no Amma irikoy ne boro ma tun nga ma boro ga Wala manti ya din no ? Hala manti iri naɗ gurjay nda koogando kulu a ga iri taabandi. Mannaɗ bumbo manti care bande no iri koy di goyey kaɗ porze te kayta. Ni di kookaro kaɗ te.

A binde, koogando na i laabeyɗwa ga bisa iri waney? Honkuna laabu kulu no ga ba nga ma te kayta cine. Koogando tangamo fondo boobo boɗ no a ga dira. Boro kulu no si batamey sajaw iri se.

Ya din ga iri ma te anniya ga iri laabey hallasi, ga iri boɗ faaba.

Hayaɗey

- 1) Ifo ga naɗ waybbrey sintin ga yanje ?
- 2) Fayaɗka fo no go zaamaani feema nda feema-tondi-hinza game ?
- 3) May no ka simka do ? Ifo no a ne ?

Ali ka ga fun ciino cawo do, a ga soola ga saafa raley kaɗ cindi te, kala a ga ma salam yaɗ.

A-tu, baaso Musa furo. I sobay ga care fo kala fo yaɗ to nga me.

Waato ga Ali na me ka ga ne :« baani" mo kaɗ ni ka ne soho cine ? »

- Baani no, manti baani no Ali .

- "Jam Musa a ma te day baani".

- "Haɗ kaɗ se no ay ne yaadin Ali, ni bay ize du yaɗ gonni no; amma soho cabay mo goy beeri no. Ali, zarmey no ga ne ngey yaasay fo ya : haɗ kaɗ ga fu windi kulu fu ya day no a ga kokoro"

A ne nga wande no hay, nga mo sinda alman kaɗ ni te cabay, nga se no nga mo ka Ali do, a ma nga no feeji fo, nga kaɗ gonda i boobo.

Ali ne a se hala a si kwaara ya no waato kaɗ i na feejey zaban yaɗo te. Musa ne nga walla go no.

Ali ne :« Ni mana du ? »

- Ay du ay mana du, Ni bay i taaci no boro kulu du ay wane hinka jante i bu, a fa mo ham laami na ay di, ay na a wi ga ɗwa ay nda ay almiyaalo; a fo mo kaɗ cindi ay na a neera kaɗ ay di a sinda baani, amma a mana te ba nooru hanno Ali .

- Ay ya walla alhamdirilaayi Musa Ay waney go day ga zaada no alwaati kulu. Cimo day ga ti ni mana ni almaney saajaw. I na i no borey se no, i ma i biiri hala i ma beeri, i ma naasu, i ma zaada. Waato din hinne no boro ga hin ga neere i ya. Ga boro muraadey feeri. I si te feeji mo da ni mana i ɗwaayandi mate kaɗ a hima nda.

Musa ne Ali ma si ci nga se yaadin.

- Cimi day no ay ci ni se Musa. Waato kaɗ iri du almaney dini, borey kulu sobay ga ngey woney ɗwaayandi nda burgu, ni bine sobay ga ni woney neera ga ta nooru. Soho ni ne nooro ban almaney mo ban.

- To Ali wo kaɗ te ya te dayno, amma ni ma si ni bina gana .

- Yaadin no Musa Amma ni feejey haɗ kaɗ na cindo jantandi ga ti haray. Ba dunguri kobta kaɗ ni du ni faro ya ni day na a neere no. Ni ga bay mo kaɗ alman -go ni se. Da ni almaney sinda baani ni si i safar, kala ni ma koy ga i neera

C.ND.H. CAWYAN 26

A ka ga garu mo sanda mate kaɗ loktor kwaara go no, kaɗ da ni sinda baani i ga ni safar, almaney mo da i sinda baani witi-neer kwaara no i ga i safar, Dooru kulu kaɗ dumi no i ga, a ga ci gunde ya noonizey dooro no, wala ga-ham kuuru ga dooro no".

Ali ne Musa se da gunde ya noonizey no almano ga, safaro, boro ga a daɗ almano se Dwaaro ya a ma a Dwa, wala mo boro na a daɗ butal ganday hari ya ga almano taanu nda.

Musa ne : «Ali ay mana wo kulu ha, haɗ kaɗ ay ga ba ni ga ga ti ni ma ay no feeji fo. Gabay no ay se. Gaakasinay no ay ka ga ceeci manti sanni yaamo .»

Ali ne a se sanni sinda yaamo kala day wo kaɗ boro si ba.

Amma da a te yaadin, nga si a no

Musa ne: «haha ali .»

- Cimi day no ay ci ni se, Musa .

Ali baaba go ga goro nga fuwo ya, a go ga hangan i se.

• Kaɗ i salan ga ban a na nga izo ce. Ali koy a do. Baabo ne :

- Si te a se yaadin Ali, Musa wo ni kayne no .

- Baaba, a si ma sanni no .

- A muraado feeri a se day, ni ya

- Za kaɗ ni na me daɗ sanno ya, ay ga a garaw da a yadda .

Ali na a garaw feeji bambata fo kaɗ ga naasu.

Musa na feejo ta, a mana a wi caba se A konda habu a na neera.

A na feeji sasabante fo day, nooro jara mo a na gisi caba goora nda alfagey se :

Waato kaɗ Musa fun habu ga ye fu, a go ga miila nga boɗ se:

«Wallahi Ali ga cim Amma ay si ta a ma bay. Ay mo ga te mate kaɗ i ci iri se din.

Kaydiya banda no ay ga sintin ga ay almano biiri. Alwaato din no subu boobo go. Feeji kayna kaɗ si caada mo no ay ga ceeci, ay ga suban dumi hanno sanda ara-ara, wala baali-baali.

Ay faro subo mo ay si a neera, ay ga ay feejo Dwaayadi nda.

Da a sinda baani, ay ga konda witiinneere kwaara.

Zarmey no ga ne ngey yaasay fo ya, bu wasa waazu.»

NOONEY DOOREY

Nooney doorey go ga kande sanday Nizeer laabo almaney kura do hare.

Nooney doorey go ga hasaraw boobo te almaney kura do hare wana-
wana almaney kaɗ ga/isa ga wala bongu yeesey ga.

Alman nooney doorey, dumi hinka no : wo kaɗ yaɗ ga furo alman gunde ya nda wo kaɗ yaɗ go alman kuuru ga.

Da alman gonda gunda ya noniizey a ga faabu, a ga te gunde-kar boobo kaɗ ya haɗ fo yaɗ kuri go. Da i na a wi hamo si kaanu.

Nooney doorey ga hin ga to alman se ba fundi ciine ga.

Da nooniizey si kala a kuro ga, i ga diya kuro boɗ. Almano si du jirbi zama ga-hamo kaajiro si ta.

I) Nooniizey wiiyaɗo

Fondo boobo go no kaɗ i ga hin ga gana ga nooniizey wi.

Alman gunde ya nooniizey wiiyaɗo

Da i ga ba i ma almano gunde ya nooniizey wi, i ga a haɗandi safari no. Boro ga hin ga safaro tutubu ga daɗ almano se ɗwaaro ya, wala no boro ma safaro daɗ butal kaɗ konda nga ganday hari ya ga almano taanu nda. Nooniizey kaɗ ga furo alman ga-ham kuuro ga, i /^{si i}nda sanda safari haro kaɗ se i ga ne karezil. Kaɗ go witinneera kwaara borey se nda pooziine kwaara haro.

Hayaɗey

- 1) Neeney doorey dumi marje no go no ? wo fo nda wo fo ?
- 2) Mate no i ga te ga doorey din bay da i go almaɗ ga ?
- 3) Mate no i ga i safar nda ?

CAW GANDE HINKANTA SIJIRA

Habu 1: (cawkey hawzuyaƁ kaƁ si sijira ra)

Jirbi 1/dursu 1

Cawo nda hantumo: fongandi zarma ciine arajada silla bon, sannize yan kan ra hantumi ze go cawyan nda i hantumyan bon ga .

Laasabu: kabuyan lambey 999à999.999

Jirbi 2/dursu 2:

Cawo nda hantumo: sanni sorro yan teyan nda i hantumyan .

Laasaabu: Tontonyan nda zabuyan kan sinda gisiyan.

Jirbi 3/dursu 3:

Cawo nda hantumo: Muzungu: alhaaley nda mafaarey surra caw ga fahamyan.

Laasaabu: kabilizey labu cara.

Jirbi 4/dursu 4:

Cawo nda hantumo: fulanzamyan seedey: . , : ; (surra kan i ga dan ga cawo te: muzungu: alhaaley nda mafaarey

Laasaabu: Labuyan kan sinda gisiyan:

Jirbi 5/durdu 5:

Cawo nda hantumo: hantumize beerey

(surra bon ra, tombi banda, w.k.c)

Surra kan i ga dan ga cawo te: kocorkor

Laasaabu: fayyan kan sinda cindi

Habu 2:

Jirbi 1/dursu 6

Cawo nda hantumo: fulanzamyan seedey: . , ; : ? ! ...

(suura kan i ga dan ga cawo te: zanka ga-ham baano haggoyyan, a beera waate (zanka, arzaka no kan kala haggoyyan hanno)

Laasabu: cawyan zeeney yaara

.../...

Jirbi 2/dursu 7:

Cawo nda hantumo: fongandi fulanzamyan, seedey nda hantumize beerey bon (surra kan i ga dan ga cawo te: zanka, arzaka no kan kalla haggoyyan hanna)

Laasaabu: tontonyan nda zabuyan kan gonda gisiyan.

Jirbi 3/dursu 8:

Cawo nda hantumo: fulanzamyan seedey ganayan (surra kan i ga dan ga cawo te: nwaari dumi-dumi)

Laasaabu: labuyan kan gonda gisiyan.

Jirbi 4/dursu 9:

Cawo nda hantumo: Ma boobandiyan seedey (surra kan i ga dan ga cawo te: kali goy (hako si daray)

Laasaabu: fayyan kar gonda cindi

Jirbi 5/dursu 10:

Cawo nda hantumo: Kali teyan nda dabarey kan ga nan a ma boori (surra kan i ga dan ga cawo te: jan ga bayray.

Habu 3:

Jirbi 1/dursu 1: cawo nda hantumo: bon -dake bayyan, sanniiize hawante nda sanniiize taway. (surra kan i ga dan ga cawo te: jan ga bayray)

Laasaabu: cawyan zeeney yaa'a

Jirbi 2/dursu 12: kuyan neesijey bayray (m, km)

Jirbi 3/ dursu 13: Mate kan i ga pepiniyeer te nda cabeyano.

Jirbi 4/dursu 14: pepiniyeer teyan caba faakaara dunguriyandiyan,

Jirbi 5/dursu 15: Cawo nda hantumo: surra bon nda a dumbi (suura kan ga cawo te: pepiniyeer teyan caba faakaara dunguriyando)

Laasaabu: batame gande

.../...

Habu 4:

Jirbi 1/dursu 16: Cawo nda hantumo: marga-marga birjo surra cawyan nda a fahamyan.

Laasaabu: hari-hari neesiyey (l, bido, tono)

Jirbi 2/dursu 17: Mate kan i ga kali dumiizey saajaw nda cabeyano (hanandiyan, subu yamey kayano, wkc)

Jirbi 3/dursu 18: Cawkey ma kali dumiizey saajawo caba faakaara dunguriyandi.

Jirbi 4/dursu 19: Laasaabu: tiney neesey (g,kg,t)

Jirbi 5/dursu 20: Cawo nda hantumo: fongandi surra bon dumbi nda bonize -(surra kan i ga dan ga cawo te; hari nda haw).

Habu 5

Jirbi 1/dursu 21: cawo nda hantumo: doorey kan hari ga hin ga kande (surra kan i ga dan ga cawo te; Iri ma han hari hanno)

Laasaabu: cawyan zeeney yaara

Jirbi 2/dursu 22: Mate kan i ga hari kokosiji nda ciiri nda sukkar haro teyaney cabeyan.

Jirbi 3/dursu 23: cawkey ma ciiri nda sukkar haro teyan caba faakaara dunguriyandi (S R O)

Jirbi 4/dursu 24: bon feeray ^{nooyan} cooperatik anfaano bon (leetar haali no, kan i ga caw ga faham)

Jirbi 5 dursu 25: cawkey ma sijira te nwaari banci anfaaney bon (leetar).

Habu 6:

Jirbi 1/dursu 26: arzaka gayi anfaani

Jirbi 2/ dursu 27: arzaka gayiyan tirey cabeyan nda gosiyan tirey bon.

Jirbi 3/dursu 28: Tiney neesijey (g,kg,t) dan gosi yan ra ga fahamay no arzaka gayiyan tirey bon.

Jirbi 4/dursu 29: laasaabu: jinay hay, neera nooru

Jirbi 5/dursu 30:

Cawo nda hantumo: cawkey leetaro kan i te nwaari ban*ni* bon hansa

Laasaabu: gosiyan arzaka gayiyan tirey misalo bon (jinay hay, jinay tunyan, neera nooru nda riiba).

Habu 7:

Jirbi 1/dursu 31: surra kan ga goy sijirayan bon, caw ga fahamyan.

Jirbi 2/dursu 32: tirey kan i ga dan ga goy sijiranta ha nda fondey kan tirey ga gana bon faakaara.

Jirbi 3/dursu 33: saawaresanne~~y~~ tira hantumyan

Jirbi 4/dursu 34: Fogandi saajo koonuyan nda laabey buyaney bon (surra kan i ga dan ga cawo te: batamey koonuyano)

Jirbi 5/dursu 35: Batamey koonuyan bon-zayano)

Habu 8:

Jirbi 1/dursu 36: sijira (cawkey) batamey koonuyano mafaarey, lahaney nda bon-zayano.

Jirbi 2/dursu 37: pepiniyeer fangal teyan cabeyan

Jirbi 3/dursu 38: haw kosaraji nda tuntey gayiyan cabeyan.

Jirbi 4/dursu 39: Cabeyan faakaarey hinka (37/38) dunguriyandiyani (cawkey)

Jirbi 5/ dursu 40: handu fun-taaji haali koosarajey bon surra caw ga fahamyan.

Habu 9:

Jirbi 1/dursu 41: handu fun-taaji kosarajey teyan caba.

Jirbi 2/dursu 42: kuray: alman biriyan

Jirbi 3/dursu 43: nooney doorey bon surra caw ga fahamyan.

Jirbi 4/dursu 44: cawyaney yaarayan: gosi hantumo, cawo nda laasaabo bon.

Jirbi 5/dursu 45: goso hansa